

LORETA BARZDONYTĖ-MORKEVIČIENĖ
ZOFIJA NORVAIŠIENĖ

MOKOMĖS KALBĘTI

1
ANTROJI
KNYGA

I DALIS

LORETA BARZDONYTĖ-MORKEVIČIENĖ
ZOFIJA NORVAIŠIENĖ

MOKOMĖS KALBĖTI

Vadovėlis
neprigirdinčiųjų mokyklų
I klasei

ANTROJI KNYGA I DALIS

KAUNAS

UDK 376
Ba-493

Dailininkė RASA RAKAUSKIENĖ

*Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos rekomenduota
2002 01 11, Nr. 97*

Išleista vykdant Lietvių gestų kalbos vartojimo ir vertėjų paslaugų teikimo
2005–2008 metų programą

Pirmasis leidimas 2005

SUTARTINIS ŽENKLAS

— vaikų teatras

Loreta Barzdonytė-Morkevičienė
Zofija Norvaišienė

MOKOMĖS KALBÉTI

Vadovėlis neprigirdinčiųjų mokyklų I klasei
Antroji knyga
I dalis

Dailininkė *Rasa Rakauskienė*
Redaktorė *Janina Jašinskienė*
Kaligrafinis šriftas *Lanedos Jatulevičienės*
Nuotrauka *A. Balbieriaus* (p. 59)

Tir. 243 egz. Leid. Nr. 15 845. Užsak. Nr. 1677.
Uždaroji akcinė bendrovė leidykla „Šviesa“, Vytauto pr. 25, LT-44352 Kaunas.
El. p. mail@sviesa.lt
Interneto puslapis <http://www.sviesa.lt>
Spausdino AB spaustuvė „Aušra“, Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas.
El. p. ausra@ausra.lt
Interneto puslapis <http://www.ausra.lt>
Sutartinė kaina

ISBN 5-430-03415-0 (2 knyga, 1 dalis)
ISBN 5-430-03145-3 (2 knygos)

© Loreta Barzdonytė-Morkevičienė, 2005
© Zofija Norvaišienė, 2005
© Leidykla „Šviesa“, 2005

Metai baigėsi. Metai prasidejo

Martynas Vainilaitis

Takai takeliai

Senis Šaltis barsto sniegą.
Po sniegu žemele miega.
Miega pievos, dirvos miega...
Tik takai takeliai bėga.
Bėga pamiške takai,
*O takais – linksmai vaikai.

<u>auga</u>	<u>trunka</u>	<u>pražysta</u>	<u>liūdi</u>	<u>pasi</u> <u>kei</u> <u>čia</u>
<u>augo</u>	<u>tru</u> <u>ko</u>	<u>pražy</u> <u>do</u>	<u>liūd</u> <u>ėjo</u>	<u>pasikei</u> <u>tė</u>
<u>paaug</u> <u>o</u>				

Metai

Tomukui šešeri metai. Jis būna namie. O jo draugas Saulius jau eina į mokyklą. Tomukas liūdi ir prašo:

– Mamyte ir aš labai noriu eiti į mokyklą.

Mama sako:

– Palauk, Tomuk, pauk dar vienerius metus.

Tomukas klausia:

– O ar ilgai reikia laukti?

Mama aiškina:

– Vienerius metus. Metai turi dvylika mēnesių. Per vienerius metus pasikeičia keturi metų laikai. Tris mēnesius trunka žiema, tris mēnesius – pavasaris, tris mēnesius – vasara, tris mēnesius – ruduo. Žiemą daug sniego, o miške mažai paukštelių. Pavasarį pražysta žibutės, parskrenda paukšteliai. Vasarą vaikai maudosi, renka žemuoges, avietes, mėlynes. Rudenį geltonuoja ir krinta lapai, išskrenda paukšteliai. Tada vaikai eina į mokyklą.

Tomukas sako:

– Oi, ilgai reikia laukti!

Mama glosto Tomuko galvelę ir kalba:

– Neliūdėk, Tomuk. Metai bėga greitai.

Pagal „Vaikų enciklopediją“

Kada?

Kada?

per Kūčias
per Kalėdas
per Naujuosius metus
per šventes

Kada?

per pamoką (pamokas)
per pertrauką (pertraukas)
per atostogas
per gimimo dieną

Per šventes Simas
gavo daug dovanų.

Per atostogas vaikai žaidė lauke.

Per gimimo dieną .....

Per matematikos
pamoką .....

Per pertrauką .....

Baigēsi atostogos. Vēl pamokos

Prisiminē

– Mokiniai, papasakokite apie žiemos atostogas.

– Per atostogas aš skaičiau knygas.

– Per atostogas buvo trys šventės:
Kūčios, Kalēdos ir Naujieji metai.

– Per Kalēdas aš gavau daug dovanų.

– Vieną dieną aš buvau cirke.

– O aš ilsējausi kaime pas močiutę.

Vaikai daug pasakojo. Jie viskā prisiminē.

1. Kokios šventės buvo per atostogas?
2. Kā per atostogas veikė Lina?
3. Kada Tomas gavo dovanų?
4. Kā per atostogas veikė Jonas?
5. Kas ilsējosi kaime?

Per lietuvių kalbos pamoką

Pirma buvo lietuvių kalbos pamoka. Mokytoja liepė papasakoti apie žiemos atostogas. Vaikai prisiminė ir papasakojo. Paskui pirmokai atvertė vadovėlius „Mokomės kalbėti“. Ten daug tekštų, eileraščių, paveikslėlių. Per lietuvių kalbos pamoką vaikai skaityė tekstus ir mokėsi kalbėti.

Dar per pamoką mokiniai rašė žodžius ir sakinius. Visi parašė gerai, tik Vytukas padarė klaidų. Per atostogas jis pamiršo žodžius. Mokytoja ištaisė klaidas. Ji liepė Vytukui perrašyti iš naujo.

1. Ką pirmokai veikė per lietuvių kalbos pamoką?
  2. Ką tu veikei per lietuvių kalbos pamoką?
  3. Kada pirmokai skaityė tekstus ir mokėsi kalbėti?
  4. Kada mokytoja taisė klaidas?
-

Per matematikos pamoką

Per matematikos pamoką reikėjo daug galvoti. Mokytoja parašė lentoje uždavinio sąlygą. Mokiniai perskaitė ir pradėjo spręsti. Jie galvojo, galvojo, bet nesuprato. Mokytoja paaiškino. Tada visi išsprendė uždavinį, tik Vita padarė klaidą.

Nuskambėjo skambutis. Mokiniai išėjo iš klasės. Per pertrauką mokytoja padėjo Vitai ištaisyti klaidą.

1. Ką pirmokai veikė per matematikos pamoką?
2. Ką tu veikei per matematikos pamoką?
3. Kada mokiniai sprendė uždavinius?
4. Kada Vita ištasisė klaidą?

Per pasaulio pažinimo pamoką

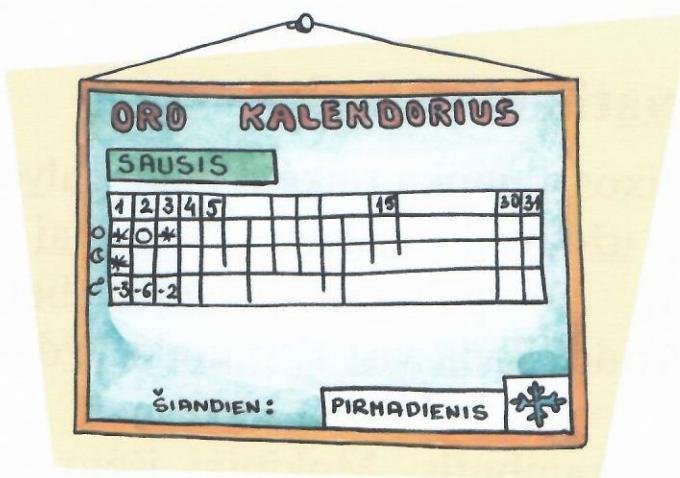
Per pasaulio pažinimo pamoką mokiniai kalbėjo apie metų laikus. Jie prisiminė mėnesių pavadinimus. Tomas viską mokėjo, o Valdas per atostogas daug pamiršo. Jis neprisiminė žiemos mėnesių pavadinimų. Mokytoja liepė Valdui pakartoti.

Per dalykinės praktinės veiklos pamoką

Baigęsi pertrauka. Prasidėjo trečia pamoka.

Per dalykinės praktinės veiklos pamoką visi darė oro kalendorių. Jie lankstė popierių, karpė, klijavo paveikslėlius. Paskui rašė mėnesių ir savaitės dienų pavadinimus. Tada kalendorių pakabino ant sienos.

Pirmadienį snigo. Mokiniai kalendoriuje nupiešė snaiges.

oro kalendorius

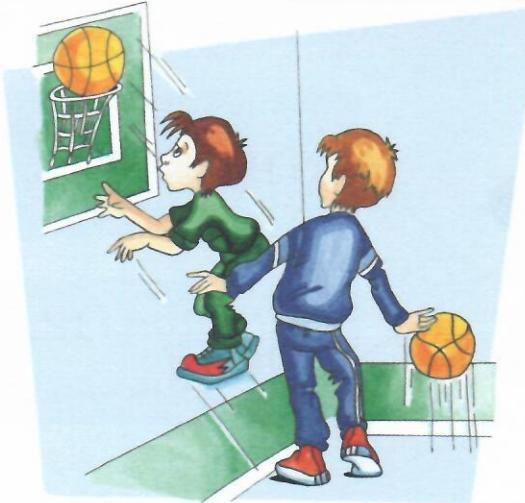
1. Ką mokiniai veikė per pasaulio pažinimo pamoką?
2. Ką tu veikei per dalykinės praktinės veiklos pamoką?
3. Kada vaikai mokėsi mėnesių pavadinimus?
4. Kada mokiniai piešė snaiges?

mėto
mété

sportuoja
sportavo

krepsys

Berniukai mėto kamuoli $\ddot{\imath}$ į krepši.

Per kūno kultūros pamoką

Lauke buvo šalta. Mokiniai nenoréjo eiti į kiemą. Per kūno kultūros pamoką jie sportavo salėje. Berniukai mété kamuoli $\ddot{\imath}$ į krepši. Mergaitės bégiojo ir šokinėjo. Paskui visi žaidė žaidimą „Katė ir pelė“.

1. Ką mokiniai veikė per kūno kultūros pamoką?
2. Ką tu veikei per kūno kultūros pamoką?

- Kada
- pirmokai skaitė tekstus ir mokėsi kalbėti?
  - jie lankstė popierių ir klijavo?
  - vaikai mété kamuoli $\ddot{\imath}$ ir sportavo?
  - mokiniai sprendė uždavinius?
  - pirmokai pasakojo apie žiemos atostogas?

1. **Per atostogas** mokiniai ilsėjosi.
2. Visi linksminosi **per gimimo dieną**.
3. Tomukas **per pertrauką** bégiojo.
4. **Naktį** Linas sapnavo Kalėdų senelį.
5. Svečiai atvažiavo **sekmadienį**.
6. **Šiandien** vaikai sportuoja salėje.

Pavyzdys. Kada mokiniai ilsėjosi? — Per atostogas.

KOKS ORAS? KOKIA DIENA?

KOKS — [ŠIANDIEN] — ORAS?
..... [.....] — ?

KOKS — [ORAS] — BUVODIENAS? VAKAR?
..... [.....] — ?

Gražus.
..... .

KOKIA — [ŠIANDIEN] — DIENA?
..... [.....] — ?

KOKIA — [DIENA] — BUVODIENAS? VAKAR?
..... [.....] — ?

Graži.
..... .

Išmok pasakyti.

Koks oras? – Šaltas, šiltas, malonus, nemalonous, geras, blogas, gražus, bjaurus.

Koks vėjas? – Šaltas, šiltas, stiprus, silpnas.

Kokia diena? – Šalta, šilta, graži, bjauri, saulėta, apsiniaukusi.

Koks dangus? – Mėlynas, žydras, saulėtas, pilkas, giedras, apsiniaukęs, debesuotas.

Šiandien [geras] oras.
..... [.....] .....

Vakar [buvo] geras [oras.
..... [.....] .....

Taip, tikrai.

Labai [geras.
..... .]

Išmok pasakyti.

Šiandien malonus oras.

Žiemą šaltas oras.

Rudenį bjaurus oras.

Vasarą šiltas oras.

Šiandien saulėta diena.

Šiandien apsiniaukusi diena.

Šiandien graži diena.

Pažiūrėk į paveikslėlius. Papasakok apie orą.

POKALBIAI KORIDORIUJE

Drabužiai ir avalynė

APSIRENK(ITE)..... .
NUSIRENK(ITE)..... .
PADŽIAUK(ITE)..... .

kailiniai
džinsai
striukė
treningas
šlepetė

Einu į lauką.

Grįžtu iš lauko.

3

- Mamyte, jau bėgu.
- Kur taip skubi?
- I kiemą. Simas laukia manęs.
- Tik šiltai apsirenk. Šiandien šaltas oras.
- Jau apsirengiau.
- Ilgai nebūk lauke.
- Gera, mamyte.

Perskaityk Simo ir senelio pokalbi.

- Kur buvai, seneli?
- Lauke.
- Ką veikei?
- Sniegą kasiau.
- Ir aš noriu eiti į lauką.
- Neik, šiandien labai bjaurus oras.
- Parodyk rankas. O, kokios šaltos!
- Taip, ir nosis šalta. Pažiūrėk.
- Oho! Tikrai šalta.

Perskaityk Linos ir tėvelio pokalbi.

- Tėveli, ar šiandien buvai lauke?
- Buvau.
- Koks šiandien oras?
- Labai malonus. Saulutė šviečia. Ir vėjas nešaltas.
- Aš noriu eiti į kiemą.
- Gali eiti.
- O ką man apsirengti?
- Tik striukę. Pirštinių ir kepurės nereikia. Lauke silta.
- O, labai gerai!

Suvaidinkite pokalbius.

Kas atsitiko lauke?

Pradėjo lyti.
Ėmė lyti.

Pradėjo snigti.
Ėmė snigti.

Metų senelis

Atėjo Metų senelis. Pradėjo ranka mosuoti ir paukštės leisti. Kiekviena paukštė turi savo vardą.

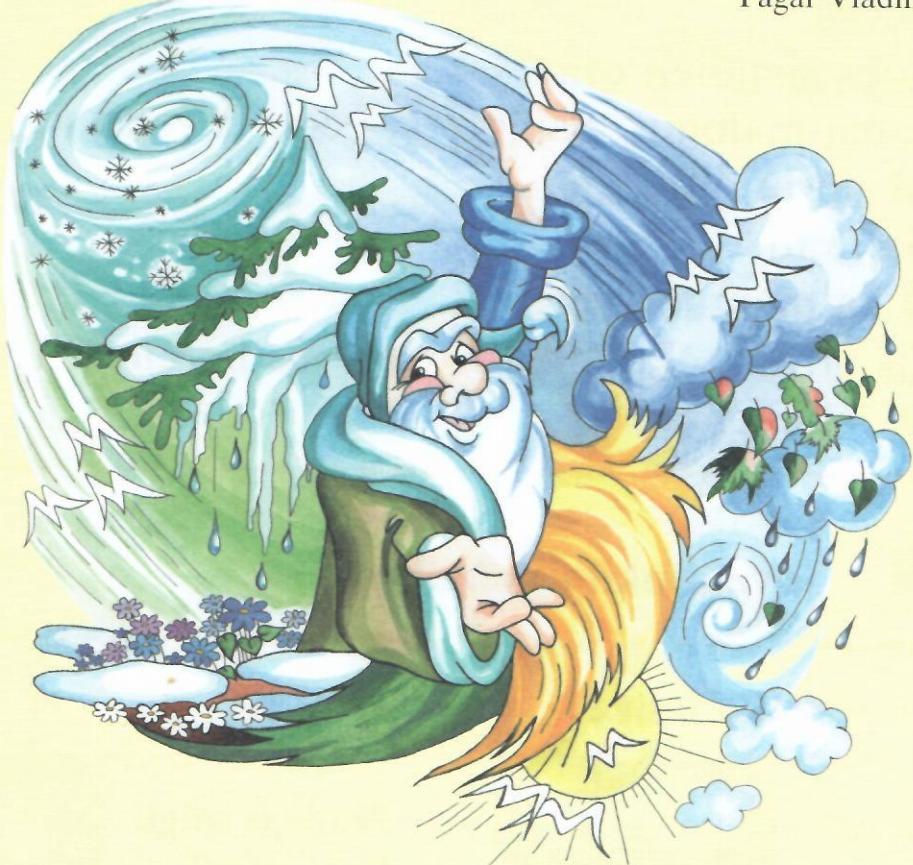
Mostelėjo Metų senelis pirmą kartą – išskrido trys pirmos paukštės. Prasidėjo šaltis. Ėmė snigti.

Mostelėjo Metų senelis antrą kartą – išskrido dar trys paukštės. Sniegas ėmė tirpti. Pražydo gélės.

Mostelėjo Metų senelis trečią kartą – išskrido dar trys paukštės. Pasidarė karšta. Žmonės maudėsi, deginosi saulėje.

Mostelėjo Metų senelis ketvirtą kartą – išskrido dar trys paukštės. Papūtė šaltas vėjas ir ēmė kristi medžių lapai. Pradėjo lyti.

Pagal Vladimirą Dalį

1. Kokios paukštės išskrido iš Metų senelio rankos?
2. Pasakyk paukščių vardus.

Vaikų žaidimai žiemą

deda	lipdo	saugo
dėjo	lipdė	saugojo
uždėjo	nulipdė	
	prilipdė	

senis besmegenis
rutulys

Senis besmegenis

Naktį snigo, snigo, snigo. Prikrīto daug sniego. Ryta vaikai išbėgo į lauką ir pamatė sniegą. Jie ėmė lipdyti senį besmegenį.

Vaikai nulipdė tris rutulius. Jie uždėjo vieną rutuli ant kito rutulio. Paskui vaikai prilipdė rankas. Mergaitės padarė akis, nosi, lūpas. Berniukai ant galvos uždėjo kibirą. Vaikai padavė seniui šluotą.

Senis besmegenis stovėjo ir saugojo kiemą.

Vaikai džiaugėsi sniegu ir žiema. Jie džiaugėsi seniu besmegeniu.

Vaikai ..... senį besmegenį. Jie ..... namo. ..... kiškis. Jis ..... ésti. Kiškis ..... morką. Jis ..... senio besmegenio nosi.

Žodžiai: sugraužė, nulipdė, atbėgo, norėjo, nuéjo, pamatė.

Kuo?

Kas?	-as	-is	-ys	-a	-ė	-is
Kuo?	-u	-iu	-iu	-a	-e	-imi
Kuo?	-ais	-iais	-iais	-omis	-ėmis	-imis

Vaikai važiuoja **autobusais**.

Vaikai važiuoja **dviračiais**.

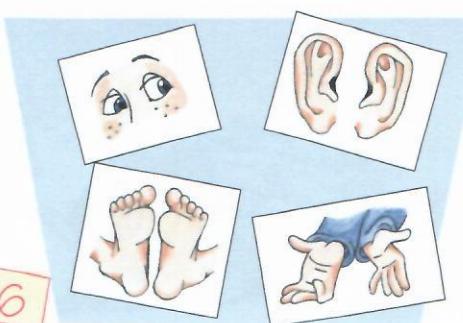
Mama skalbia **rankomis**.

Mergaitės valgo **šakutėmis**.

Mokytoja džiaugiasi **gėlėmis**.

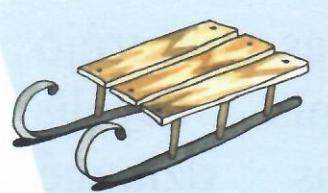
1. Kuo žmogus klauso?
2. Kuo žmogus eina?
3. Kuo žmogus žiūri?
4. Kuo žmogus dirba?

takas
takelis

pačiūža
pačiūžos

rogutės

slidė
slidės

sninga
snigo
prisnigo

čiuožia
čiuožė

važinėja(si)
važinėjo(si)

slidinėja
slidinėjo

Žiema

Pirma
dalis

Antra
dalis

Trečia
dalies

Nakti prisnigo.

Rytą vaikai išbėgo į kiemą. Tėvelis atnešė kastuvą ir šluotą. Tomas kastuvu kasė sniegą. Vida šluota šlavę sniegą. Vaikai padarė takeli.

Dieną tėvelis atnešė slides ir rogutes. Vida važinėjosi rogutėmis. Tomas slidinėjo slidėmis.

1. Kuo važinėjosi Vida?

2. Kuo slidinėjo Tomas?

Skaityk tekstą „Žiema“ ir baik sakinius.

Nakti prikrito daug .....

Rytą vaikai kieme .....

Dieną vaikai kieme .....

Žodžiai: žaidė, sniego, dirbo.

Pačiūžos

Jonukas neturėjo pačiūžų. Jis norėjo čiuožti pačiūžomis. Tėvelis nupirkо Jonukui pačiūžas. Berniukas džiaugėsi pačiūžomis. Jis čiuožė pačiūžomis ant ledо.

Aš neturėjau .....

Aš norėjau .....

Tėvelis man nupirkо .....

Dabar aš turiu .....

Aš važinėju .....

Aš džiaugiuosi .....

- Aš noriu
- važinėtis rogutėmis.
  - slidinėti slidėmis.
  - lipdyti senį besmegenį.
  - kasti sniegą.
  - čiuožti pačiūžomis.

Vaikai rašė . Jonas piešė .

Berniukai kasė sniegą . Visi džiaugėsi .

Vaikai puošė eglutę . Simas ir Rimas piešė .

Žmonės plaukė . Senelis ir tėvelis važiavo .

Vyrai skrido . Budėtojas valo lenta .

Žmonės valgo mėsą ir .

<u>virsta</u>	<u>krinta</u>	<u>kelia</u>	<u>snieguolė</u>
<u>virto</u>	<u>krito</u>	<u>kélē</u>	<u>pusnis</u>
<u>apvirto</u>	<u>ikrito</u>	<u>pakélē</u>	

Snieguolė

Rogutémis važiavo Simas. Rogutémis važiavo Rimas. Ir maža Dalytė važiavo rogutémis.

Dalytės rogutės apvirto. Mergaitė ikrito į pusni.

Atbégo Rimas ir Simas. Berniukai padéjo Dalytei. Jie pakélē mergaitę, nuvalė sniegą.

O Dalytė sako:

– Nevalykite sniego. Aš noriu būti snieguolė.

1. Kuo važinėjosi vaikai?
2. Kas atsitiko Dalytei?
3. Skaityk teksto dalis ir rask pavadinimus.

Teksto dalių pavadinimai

Rimas ir
Simas padéjo
mergaitei.

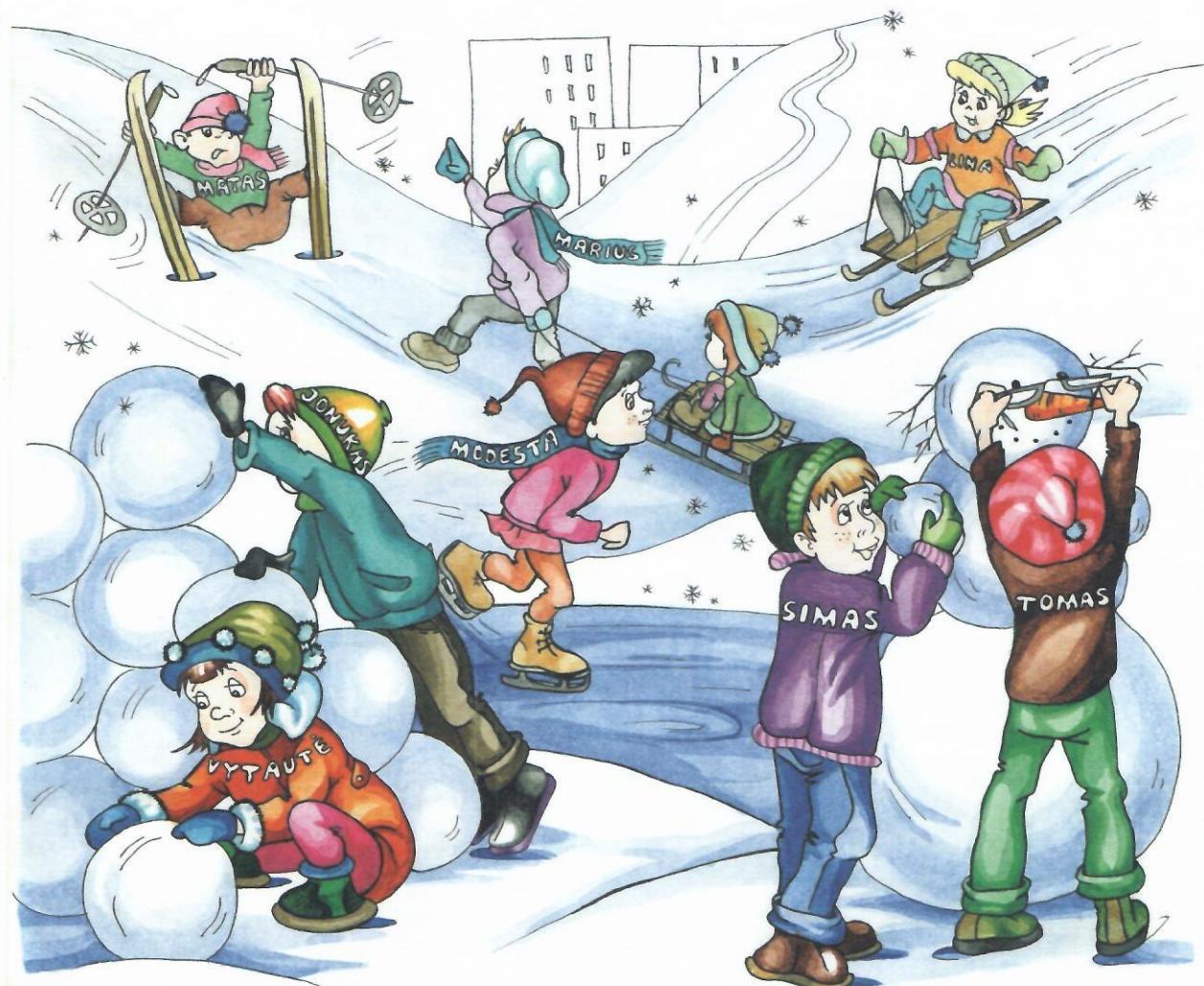
Dalytė apvirto.

Dalytė norėjo
būti snieguolė.

Vaikai
važinėjosi
rogutémis.

Vaikų žaidimai žiema

Pažiūrėk į paveikslėli. Baik sakinius.

Žiemą kieme ..... daug sniego. Vaikai lauke ..... .
Jonukas ir Vytautė stato ..... . Simas ir Tomas ..... .
Lina ..... . Marius ..... sesutę. Matas ..... .
Modesta ..... pačiūžomis. Vaikams linksma.
Jie džiaugiasi ..... ir ..... .

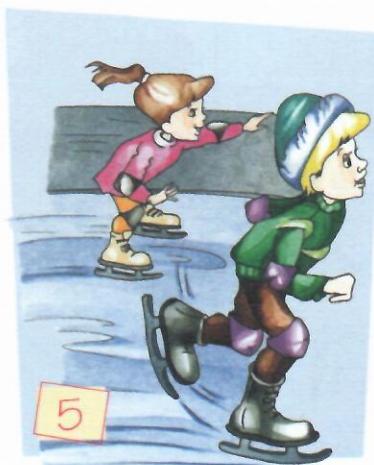
Žodžiai: prisnigo, sniego pilį, žaidžia, lipdo senį besmegenį, veža rogutėmis, slidinėja slidėmis, žiema ir sniegu, čiuožia, važinėjasi rogutėmis.

Išmok papasakoti pagal paveikslėli.

Kuo —
— važinėjasi vaikai?
— slidinėja berniukai?
— rašo vaikai?
— valgo žmonės?
— važinėjasi berniukai?
— džiaugiasi mokytoja?
— čiuožia mergaitės?

šakutėmis
slidėmis
rogutėmis
pačiūžomis
dviračiais
gėlėmis
parkeriais
šaukštais

Pažiūrėk į paveikslėlius. Sugalvok sakinius.

Žodžiai: vaišina, klijuoja, siurbia, skuta, čiuožia, kerpa.

Pažiūrėk į paveikslėlius. Sugalvok klausimus.

1. Kas ..... ?
2. Ką veikia ..... ?
3. Ką ..... ?
4. Kuo ..... ?

POKALBIAI VAIKŲ KAMBARYJE

dėlionė
lego
kryžiažodis
žurnalas
kompiuteris

Žaisk(ite) ..... .
Sudėliok(ite) ..... .
Pastatyk(ite) ..... .
Išspręsk(ite) ..... .
Ijunk(ite) ..... .
Išjunk(ite) ..... .
Pataisyk(ite) ..... .

Ateik pažaisti kompiuteriu.

Sunkus kryžiažodis.

Perskaityk ir parodyk paveikslėlyje.

1. Mergaitė dėlioja dėlionę.
2. Berniukas sprendžia kryžiažodį.
3. Berniukas jungia kompiuterį.
4. Ant stalo guli žurnalai.
5. Ant stalo yra lego.

Perskaityk vaikų pokalbi.

- Einame pažaisti.
  - O ką žaisime?
  - Gal lego.
  - Ai, aš nenoriu lego.
  - Tai gal ijungti kompiuterį?
  - Kompiuterio irgi nenoriu.
  - Tai ko tu nori?
  - Spresti kryžiažodij.
  - Gerai, ir aš noriu. Žurnale yra kryžiažodis apie gyvūnus.
-

Perskaityk Tomo ir senelio pokalbi.

- Seneli, sugedo mano kompiuteris.
  - Tai ką dabar daryti?
  - Gal gali pataisyti?
  - Aš nemoku. Paprašyk tévelio, gal jis moka.
  - Jau prašiau. Ir jis nemoka.
  - Gal pakvesti Simo téveli. Jis moka taisyti.
  - Gerai, pakviesk.
-

Perskaityk mamos ir Lino pokalbi.

- Linai, išjunk kompiuterį. Akys pavargs.
  - Dar truputį noriu pažaisti.
  - Geriau paskaityk žurnalą.
  - Gerai, einu skaityti žurnalo.
  - Tik nepamiršk išjungti kompiuterio.
-

Suvaidinkite pokalbius.

KAS ATSITIKO VAIKŲ KAMBARYJE?

Sugedo kompiuteris.

Rimas gadina kompiuterį.
Rimas sugadino kompiuterį.

Sulūžo mašinėlė.

Rimas laužo mašinėlę.
Rimas sulaužė mašinėlę.

Tėvelis taiso kompiuterį.
Tėvelis pataisė kompiuterį.

Tėvelis taiso mašinėlę.
Tėvelis pataisė mašinėlę.

Išmok pasakyti.

Kas gali sulūžti?

- liniuotė.
- lazdelė.
- suolas.
- kédė.
- Sulūžo — stalas.
- durys.
- parkeris.
- slidės.
- rogutės.
- žirklės.

Kas gali sugesti?

- laikrodis.
- telefonas.
- televizorius.
- kompiuteris.
- Sugedo — klausos aparatas.
- dulkį siurblys.
- šaldytuvas.
- mašina.
- lygintuvas.
- radijas.

Išmok pasakyti.

Ką pataisė?

Pataisė laikrodį, telefoną, ... , ...

Kas atsitiko lauke?

Dalytė pargriuvo į pusnį.

Matas apvirto.

Rogutės blogos...

Tévelis nupirkо Sauliukui rogutes. Sauliukas važinėjosi nuo kalniuko žemyn. Ak, buvo smagu!

Vaikai žiūréjo į Sauliuką. Jie taip pat noréjo važinėtis. Berniukai prašė:

– Sauliuk, duok rogutes. Duok vieną kartą nuvažiuoti žemyn.

Saulius nenoréjo duoti. Jis pasakė:

– Ne, aš noriu vienas važinėtis.

Vaikai paliko Sauliuką ir nubέgo čiuožti ant ledo. Sauliui nusibodo vienam važinėtis. Jis nubέgo pas vaikus ant ledo ir paprašė:

– Priimkite mane žaisti.

Vaikai atsakė:

– Nereikia. Žaisk vienas su savo rogutėmis.

Saulius atsisėdo ant rogučių ir pradėjo verkti.

Atėjo mama. Ji paklausė Saulių:

– Ko tu verki?

Sauliukas atsakė:

– Mano rogutės blogos. Niekas nepriima žaisti.

Mama paaiškino:

– Rogutės neblogos. Tai tu blogas. Tu norėjai vienas važinėtis. Geras vaikas duoda rogutes draugams.

Pagal Joną Avyžių

Po

po   kuo?

Perskaityk ir padaryk taip. Pasakyk, ką padarei.

Padėk pieštuką	po knyga. po kėde. po stalu.	Padėk knygą	po kėde. po suolu. po stalu.
----------------	------------------------------------	-------------	------------------------------------

Paliepk draugui.

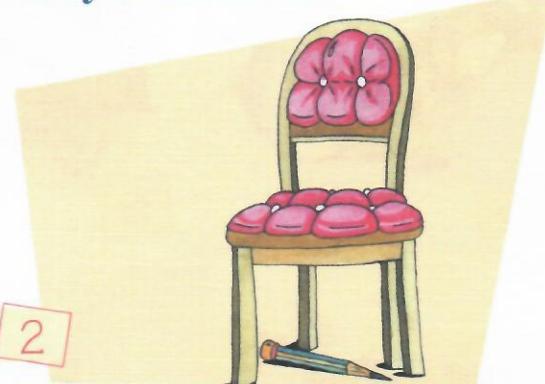
Pasakyk ir parašyk, ką draugas padarė.

Simai, ...,	padėk	liniuotę laišką lapą	po sąsiuviniais.
Simai, ...,	padėk	sąsiuvinį paveikslėlių laikraštį	po knygomis.

Pažiūrėk į paveikslėlius. Perskaityk sakinius.

Pieštukas guli **po stalu**.

Pieštukas guli **po kėde**.

Pieštukas guli **po sąsiuviniu**.

Pieštukas guli **po knyga**.

— po —
Pieštukas guli po knyga.

Po ——————
Po knyga guli pieštukas.

Pavyzdys. Šuo guli po stalu.
Po stalu guli šuo.

1

2

3

4

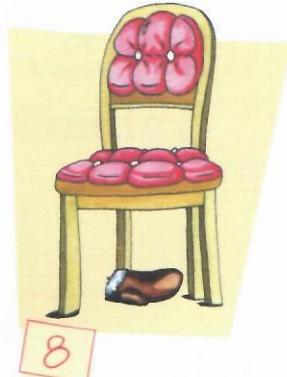
5

6

7

8

9

10

11

12

Pažiūrėk į paveikslėlius. Sugalvok sakinius.

Žiemos rūpesčiai

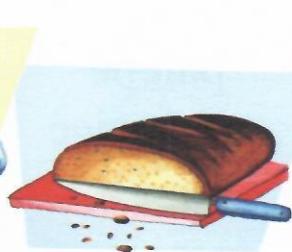
kurapka

grūdas
grūdai

krūmas

trupinys
trupiniai

skrenda
skrido
atskrido

riša
rišo
surišo

beria
bérē
pabérē

lenda
lindo
palindo

Alkanos kurapkos

Žiemą po sniegu miegojo žemė. Po ledu miegojo upės ir ežerai. Po sniegu miegojo maži vabaliukai, muselės. Po sniegu buvo žolės.

Po krūmu tupėjo alkanos kurapkos. Jos norėjo lesti. Kurapkų maistas buvo po sniegu.

Kurapkos atskrido prie namų. Ten jos ieškojo maisto.

Geri vaikai prie namų nukasė sniegą. Jie surišo ir padėjo eglių šakų.

Po šakomis vaikai pabérē trupinėlių, grūdelių.

Kurapkos palindo po šakomis ir lesė.

1. Kur — miegojo žemė?
— miegojo upės?
— buvo žolės?
— tupėjo kurapkos?

2. Kur — buvo vabalai ir musės?
— buvo kurapkų maistas?
— vaikai pabérē grūdų?
— kurapkos rado maisto?

Skaitau ir mokausi eilėraščius

palépe
pakraigé

Pam pam puri!
Pam pam puri!
Kur tie žvirbliai
Lizdą turi?

Po palépe,
Po palépe,
Turi lizdą
Po palépe.

Pam pam puri!
Pam pam puri!
Kur tos kregždės
Lizdą turi?

Po pakraigé,
Po pakraigé,
Turi lizdą
Po pakraigé.

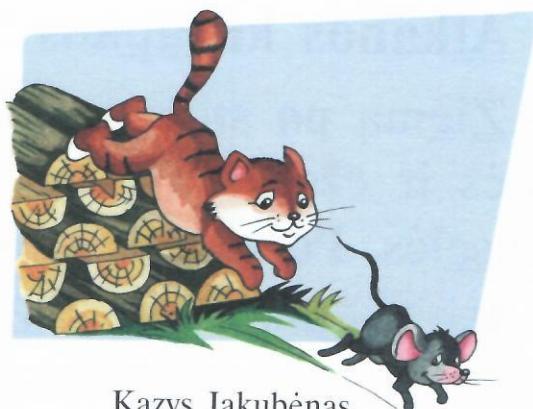
Pagal Kostą Kubiliuską

1. Kur yra žvirblių lizdas?
2. Kur yra kregždžių lizdas?

Po pusnynais, po ledais
Vasarélė miega.
O žiema visais keliais
Vis dar veža sniegą.

Pagal Justiną Marcinkevičių

Kur miega vasarélė?

Kazys Jakubénas

Ar jūs zinot
Tą dainele,
Kaip kačiukas
Vijo pelę?

Ta pelytė
Tuoj po šluota,
Ir dainele
Sudainuota.

Kur pasislépē pelytė?

Kur?

po stalu
po stalais
po medžiu
po medžiais

po knyga
po knygomis
po kėde
po kėdėmis

po pušimi
po pušimis

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Pažiūrėk į paveikslėlius. Parašyk klausimus ir atsakymus.

Pavyzdys. Kur guli flomasteriai? - Po suolu.

Išmok pasakyti.

valgo

ėda

lesa

graužia

kremta

ka?

minta — kuo?

Perskaityk žodžius, kurie atsako į klausimus ka? ir kuo?

Perskaityk klausimus ir atsakyk.

1. Kuo minta
2. Ką éda

šernai?
kiškiai?
stirnos?
vilkai?
voverės?
lapės?
briedžiai?
šunys?

Ka?

kopūstus
morkas
žolę
lapus
mėsą
riešutus
giles
šakeles
grybus
bulves
šieną

Kuo?

kopūstais
morkomis
žole
lapais
mësa
riešutais
gilémis
šakelémis
grybais
bulvémis
šienu

kamienas
žievė
kankorėžis
sékla
spygllys
šaka
šakelė

plunksna
sparnas
snapas
uodega
kirmėlė
vabalas

traukia   minta   randa   lesa
traukė   mito   rado   lesė
ištraukė   sulesė

Genys

Genys gyvena girioje. Jis yra margas, gražus paukštis. Ant genio sparnų juodos ir baltos plunksnos, o ant galvos – raudonos plunksnos.

Alkanas genelis tupi ant medžio kamieno ir kala snapu: tuk tuk, tuk tuk. Jis ieško po žieve vabalų ir kirmelių. Iškala skyle ir randa vabalą arba kirmėlę. Ištraukia ir sulesa. Lesa genelis ir kankorėžių sėklas.

1. Ką lesa genys?
2. Kuo jis minta?

Pasakyk tinkančius žodžius.

Genys yra ..... paukštis. Genio plunksnos yra ..... ir ..... .
Ant galvos – ..... plunksnos. Genys kala medžio ..... .
Jis ..... kirmėlę ir sulesa.

Žodžiai: ištraukia, raudonos, margas, baltos, žievę, juodos.

Kiškis

Kiškis nebijo žiemos. Kiškio kailiniai šilti, balti, minkšti. Jis miega po krūmais ir po pusnimis.

Žiemą kiškelis kremta medžio žievę ir šakeles. Dažnai atbėga į sodą pagraužti obelų šakelių.

Vasarą kiškis randa daug maisto. Jis ēda žolę, lapus. Dažnai atbėga į daržą pagraužti morkų ir kopūstų.

Pasakyk tinkančius žodžius.

Kiškio kailiniai yra ..... ir ..... . Kiškis ..... medžių žieves. Jis mēgsta ..... . Vasarą jis miega ....., o žiemą miega ..... .

Žodžiai: po pusnimis, po krūmais, šilti, graužia, minkšti, šakeles.

Skaityk tekštą ir baik žodžius.

Kas kuo minta

Žiemą kurapkos minta sėkl_____, grūd_____, trupinėl_____.
Vasarą jos minta musel_____, vabaliuk_____, kirmėl_____.

Zylės taip pat lesa sėkl_____, trupinėl_____, grūdel_____.
Vasarą jos gaudio musel_____, vabaliuk_____, kirmėl_____.

Gandrai minta varl_____, o pelėdos minta pel_____.
Kregždės lesa musel_____, vor_____.

Kiškiai žiemą minta medžių šakel_____ ir žiev_____.
Vasarą jie graužia mork_____, kopūst_____, la_____.

sapnuoja	graužia	sninga	kvepia	pusto	pabunda
sapnavo	graužė	snigo	kvepėjo	puštė	pabudo
	sugraužė	užsnigo		užpuštė	nubudo
				pripustė	

Išmok paaiškinti žodžius.

Ką reiškia —	pusto?	sugraužė.
	sukrimto?	atbėga ir loja.
	kopūstlapis?	šuo.
	pabudo?	sninga.
	atloja?	kopūsto lapas.
	skalikas?	jau nebemiega.

Kiškio sapnas

Miškus jau užsnigo.
Vis pusto ir pusto...
Kiškelis užmigo,
Sapnuoja kopūstą.

Sugraužė jo kota,
Sukrimto jo lapą.
Po eglėm šakotom
Kopūstlapiai kvepia.

Pabudo... Oi šalta!
Ir sapno neliko.
Per lygumą balta
Atloja skalikai.

1. Ką sapnavo kiškelis?
2. Ką jis darė sapne?
3. Kas kiškeiliui kvepėjo?
4. Kas pažadino kiškelį?

Voverė ir vilkas

Voverė linksmai šokinėjo medžio šakose ir netyčia nukrito ant miegančio vilko. Pabudo vilkas. Jis šoko prie voverės ir norejo ją sudraskyti. Išsigando voverė. Ji émė prašyti vilko:

– Paleisk mane, vilkeli!

Vilkas tarė:

– Gerai, aš tave paleisiu, bet tu pasakyk, kodėl tave visi myli, o manęs niekas nemyli?

Voverė atsakė:

– Dabar aš bijau tavęs ir negaliu pasakyti. Paleisk mane, tada aš pasakysiu.

Vilkas paleido voverę. Ji išoko į medį ir tarė:

– Tavęs niekas nemyli, nes tu esi blogas. Mane visi myli, nes aš esu gera.

Pagal Ksaverą Sakalauską-Vanagėli

Kam?

Kas?	-as	-is	-ys	-a	-ė	-is
Kam?	-ui	-iui	-iui	-ai	-ei	-iai
Kam?	-ams	-iams	-iams	-oms	-ėms	-ims

Simas meta **vaikams** sviedinį.

Simas beria **sniegenomams** grūdų.

Simas neša **triušiams** šieno.

Simas pila **katėms** pieno.

Simas duoda **avims** šieno.

Kam tu duodi grūdelių?
Aš duodu grūdelių ..... .

Rūpinamės kitais

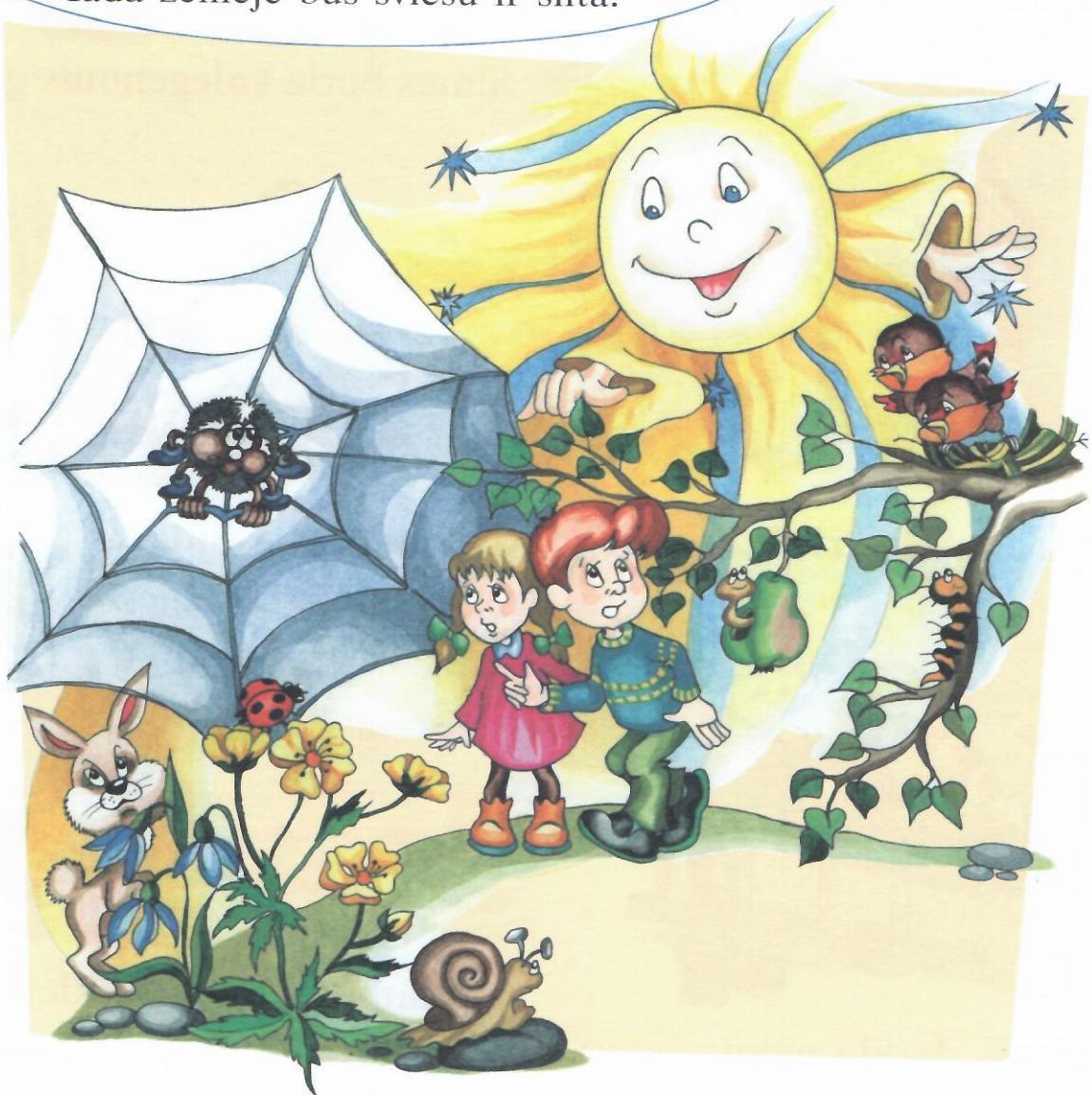
voratinklis
augalas
dangus

ropoja
ropojo
atropojo

gelbėja
gelbėjo
išgelbėjo

Vaikai, gelbékite saulutę! Nuvykite vorą!
Tada žemėje bus šviesu ir šilta.

Voras ir saulė

Danguje šypsojosi saulutė. Ji norėjo švesti.

Ir vaikučiams,
Ir gélėms,
Ir meškučiams,
Ir lélėms,
Ir paukšteliams,
Ir žvēreliams,

Ir žolytėms,
Ir medeliams,
Ir žmonėms,
Ir augalams...
Vabalams?
Ir vabalams.

Atropojo storas, didelis voras. Jis norėjo pagauti saulę. **Voras pakabino voratinklį ir laukė.**

Pagaus voras saulę – ir bus tamsu.
Žemėje bus juoda naktis.
Ir vasarą, ir žiemą bus šalta.

Pagal Justiną Marcinkevičių

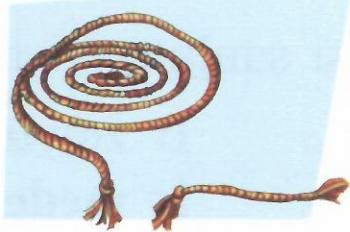
1. Kam norėjo švesti saulutė?
2. Išmok atsakymą atmintinai.

Kam šviečia saulutė?

ėdžios

virvė
virvutė

lašiniai
lašinukai

duoda
davé
atidavé

deda
déjo
idéjo

kala
kalé
sukalé

rūpinasi
rūpinosi

Žvērelių draugai

Žiema. Miške šalta. Žvarbus vėjas sunešė sniego pusnis. Po pusnimis pasislėpė žolytės, lapeliai, grūdeliai, séklos. Žvēreliai neranda maisto.

Tomo senelis sukalé žvēreliams ėdžias. Ėdžias pastatė miške po pušimis. Paskui senelis nuėjo į mokyklą ir pasakė pirmokams:

– Mokiniai, nuvežkite žvēreliams maisto.

Kita dieną Jonukas nuvežė briedžiams ir stirnoms šieno. Šieną sudėjo į ėdžias. Tomas nunešė kiškiams morkų, burokų, kopūstų ir padėjo po ėdžiomis. Simas nuvežė šernams bulvių, o Dalytė pabėrė voverytėms gilių. Paskui visi sugrižo namo.

Vakare alkani žvēreliai atbėgo prie ėdžių. Jie rado daug maisto. Žvēreliams buvo smagu. Jie krimto dovanas ir dėkojo seneliui ir vaikams.

1. Kam —
- senelis sukalė édžias?
  - Jonukas nuvežé šieno?
  - Tomas nunešé morkų ir burokų?
  - Simas nuvežé bulvių?
  - Dalytė pabèrē gilių?
  - dëkojo žvëreliai?
2. Kuo rūpinosi senelis ir vaikai?
3. Kuo vaikai pašérē žvërelius?
4. Perskaityk paskutinj̄ sakinj̄. Ką reiškia žodžiai „krimto dovanas“.

Papasakok. Pavartok tinkančius žodžius.

Véjas sunešé pusnis. Po pusnimis pasislépē žvëreliu maistas. Senelis sukalė ..... édžias. Jos stovéjo po pušimis. Jonukas idéjo ..... šieno. Simas paliko ..... bulvių. Dalytė pabèrē ..... gilių. Tomas padéjo ..... kopūstų. Žvëreliai dëkojo ..... ir .....

IŠDALYK(ITE) VAIKAMS [.....] ŠITUOS DAIKTUS.
.....

Kam — [(pa)duoti žurnalą?] ..... ?

Kam reikia — [žurnalo? ..... ?]

Man.

Mergaitėms.

..... .

pina		
šukoja	ką?	kam?
prausia		
šluosto	kam?	ką?
kerpa		

pina	šukoja	kerpa
pynė	šukavo	<u>kirpo</u>
supynė	sušukavo	nukirpo

Sesuo pina **kasą** Birutei.
Sesuo pina **Birutei kasą**.

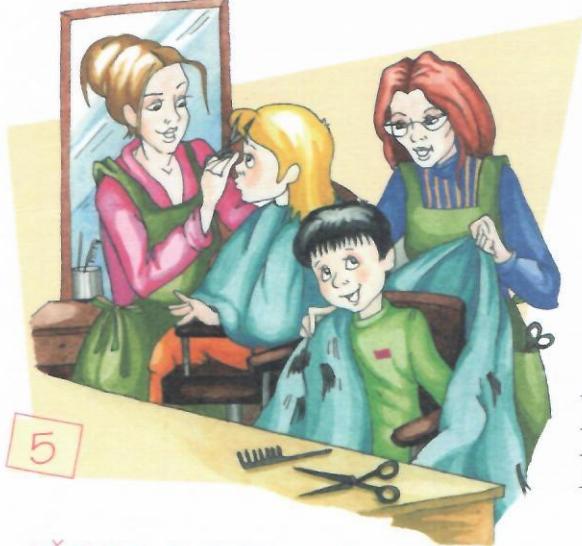
Senelė šukoja **plaukus anūkei**.
Senelė šukoja **anūkei plaukus**.

Mama prausia **veidą dukrelei**.
Mama prausia **dukrelei veidą**.

Tētis šluosto **rankas sūneliui**.
Tētis šluosto **sūneliui rankas**.

Kirpėjos kerpa **plaukus vaikams**.
Kirpėjos kerpa **vaikams plaukus**.

KĄ REIKIA PADARYTI?

Ką—[man]—(reikia) (dar) (pa)daryti?
.....

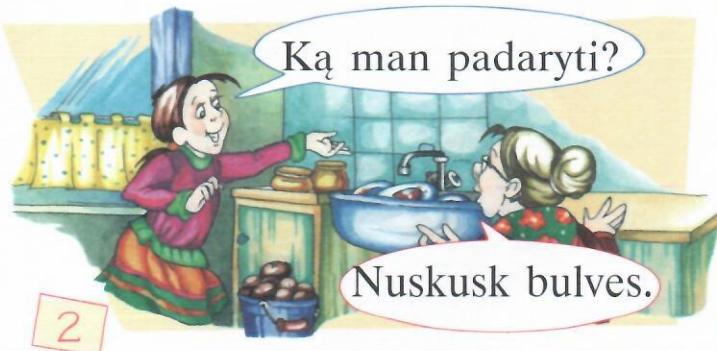
Nupirk(ite) [(man)] vaistų.
.....

Ką reikia padaryti?

1

2

pinigai
piniginė
vaistai
receptas
krepšys
stalčius

Perskaitykite Lino ir močiutės pokalbi.

- Močiute, kodėl tu visą dieną guli lovoje?
- Sergu, vaikeli. Skauda galvą. Negaliu atsikelti.
- Aš galiu padėti. Ką reikia padaryti?
- I�ilk man arbatos.
- Jau įpyliau. Prašau.

Ko [man] (reikia) (dar) [.....?]
 Ką [.....]

Vaistų.
..... .

Batoną.
..... .

Ką man apsirengti?

Perskaitykite Lino ir močiutės pokalbi.

- Močiute, ką man reikia padaryti?
- Nueik į vaistinę.
- O ką reikia nupirkti vaistinėje?
- Nupirk man vaistų. Receptas yra stalčiuje.
- O ką dar reikia nupirkti?
- Dar nueik į maisto parduotuvę ir nupirk duonos, pieno ir medaus.
- Gerai, močiute, jau einu.
- Tik nepamiršk nupirkti vaistų.
- Gerai, močiute.

Dabar suvaidinkite pokalbi.

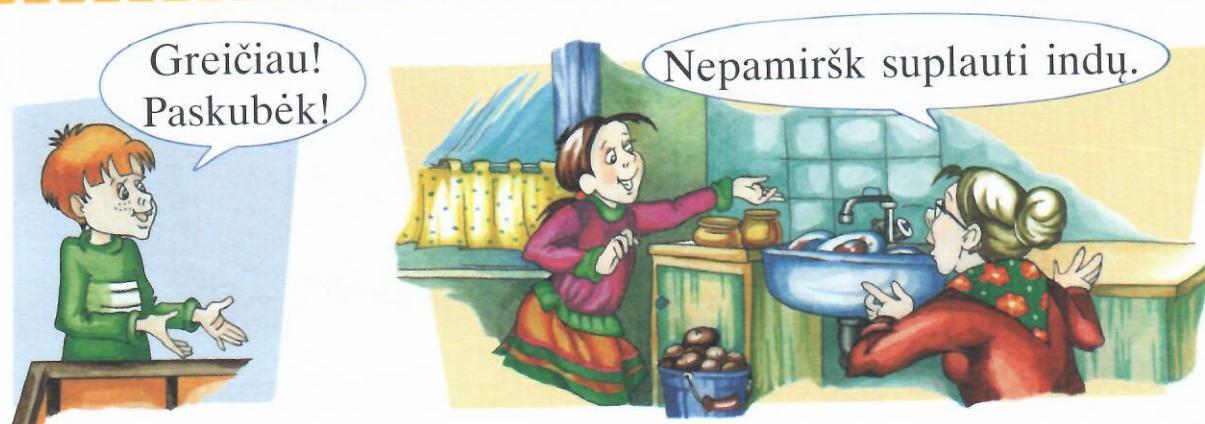
Nupirk(ite) ..... .
Paskubék(ite) ..... .
Nepamiršk(ite) ..... .

Perskaitykite vaikų pokalbi.

- Labas, Linai!
- Labas, Monika!
- Kur skubi?
- Dabar einu į vaistinę, o paskui – į parduotuvę.
- Kas serga?
- Močiutė susirgo. Reikia nupirkti vaistų.
- O ką pirksi parduotuvėje?
- Močiutė prašė nupirkti duonos, pieno ir medaus.
- O kur tavo krepšys?
- O! Pamiršau pasiimti. Reikia grįžti namo.
- O pinigų nepamiršai?
- Ne, pinigai piniginėje.
- Paskubék, močiutė laukia.
- Skubu, skubu.

Dabar suvaidinkite pokalbi.

KAS ATSITIKO?

Tomas susirgo.

Simas pamiršo pasiimti krepši.

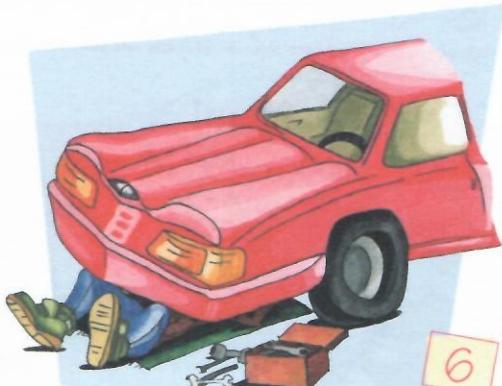
Vilkas pagavo voverę.

Kiškis užmigo.

Genys rado kirmėlę.

Sugedo mašina.

Rašinėlis

Geri vaikai

pamiškė
aikštelė

1

prisnigo
atėjo į .....
atsinešė
nukasė
padarė

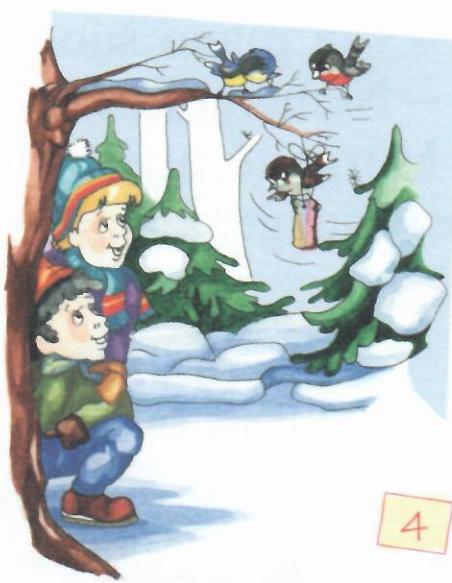
2

pabėrė ant .....
pakabino ant .....
padėjo po .....

3

atskrido
ėmė lesti
atskubėjo
buvo alkani
ėmė graužti

4

pasislėpė už medžio
žiūrėjo į ..... ir .....
džiaugėsi

Padauža

Bėga Pūkius gatve ir girdi:

– Ciu ciu ciu, ciu ciu ciu...

Šuniukas sustojo. Jis pamatė berniuką. Berniukas šaukė:

– Ciu ciu ciu, žiūrėk, ką duosiu.

Pūkius pribėgo prie berniuko. O šis tik metė Pūkiui ant kaklo kilpą ir pagavo. Pūkius bandė pabėgti, bet negalėjo. Jis liūdnu balsu suloko:

– Au au!..

Didelės ašaros nuriedėjo Pūkiaus snukučiu.

Staiga prie berniuko pribėgo mergaitė ir sušuko:

– Ei, padauža! Ką darai? Kur tempi ta šuni?

Berniukas sustojo. Mergaitė piktai šaukė:

– Greičiau paleisk!

Berniukas pamelavo:

– Čia mano šuo.

– Nemeluok! Jis ne tavo. Paleisk. Jam skauda.

Mergaitė atrišo kilpą ir išvadavo Pūkių. Šunelis apsidžiaugė, palaižė liežuviu jos veidelį ir nudūmė gatve.

Pagal Vytautą Barauską

Ei, padauža!
Paleisk šuni!

Dovanoju žodži

Išmok atmintinai.

dėkoja
rašo
skaito
sako

kam?

dainuoja
vaidina
deklamuoją
pasakoja
seka pasaką

kam?

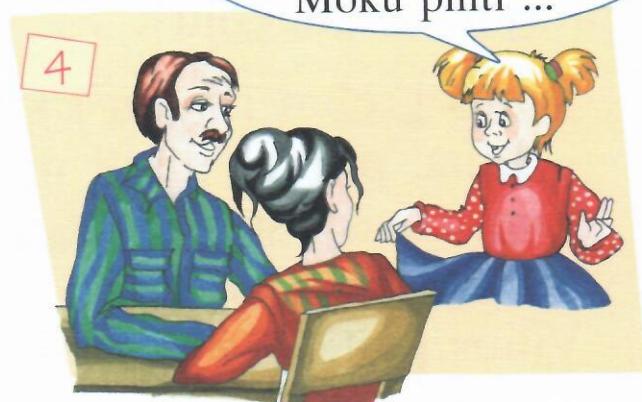
Gyveno senelis ir senelė.
Jie turėjo vištytę ir gaideli...

Tomas pasakoja vaikams.

Senelė **seka** pasaką **mergaitėms**.
Senelė **neseka** pasakos **berniukams**.

Aš mergytė ne mažytė.
Moku pinti ...

Simas **dainuoja** vaikams.

Onutė **deklamuoją** mamytei.
Onutė **deklamuoją** tėveliui.
Onutė **deklamuoją** tėveliams.

Ačiū, vaikeliai.

Senelis **dėkoja** Algiui ir Dovilei.
Senelis **dėkoja** vaikams.

Berniukai **rašo** sveikinimus draugams ir **draugėms**.

Geri žodžiai

Iėjo Vilius į kambari ir sako seneliui:

– Seneli, Lina man neduoda rogučių. Ką man daryti? Aš noriu važinėtis.

Senelis atsakė Viliui:

– Aš žinau du gerus žodžius. Jie tau padės.

– Pasakyk man, seneli.

Senelis tyliai paaškino Viliui.

– Reikia kalbėti mandagiai. Tie žodžiai yra „prašau“ ir „dėkoju“.

Vilius greitai išbėgo į kiemą ir tarė seserai:

– Lina, prašau duoti man rogutes.

Lina nusišypsojo ir atsakė broliui:

– Gerai, Viliau, imk.

Vilius padėkojo sesutei ir nubėgo važinėtis.

1. Perskaityk pirmą teksto dalį. Pasakyk, kas kalbėjosi.
2. Perskaityk antrą teksto dalį. Pasakyk, kas kalbėjosi.
3. Kiek žmonių kalbėjosi?

1

2

Po pusnynais, po ledais vasarėlė miega...

3

4

Ačiū, dukrele.
Ačiū, sūneli.

5

6

Pažiūrėk į paveikslėlius. Sugalvok sakinius.

Žodžiai: skaito žurnalą, vaidina, groja akordeonu, dovanoja, dėkoja, deklamuoja.

Pažiūrėk į paveikslėlius. Sugalvok klausimus.

1. Kas ..... ?
2. Ką veikia ..... ?

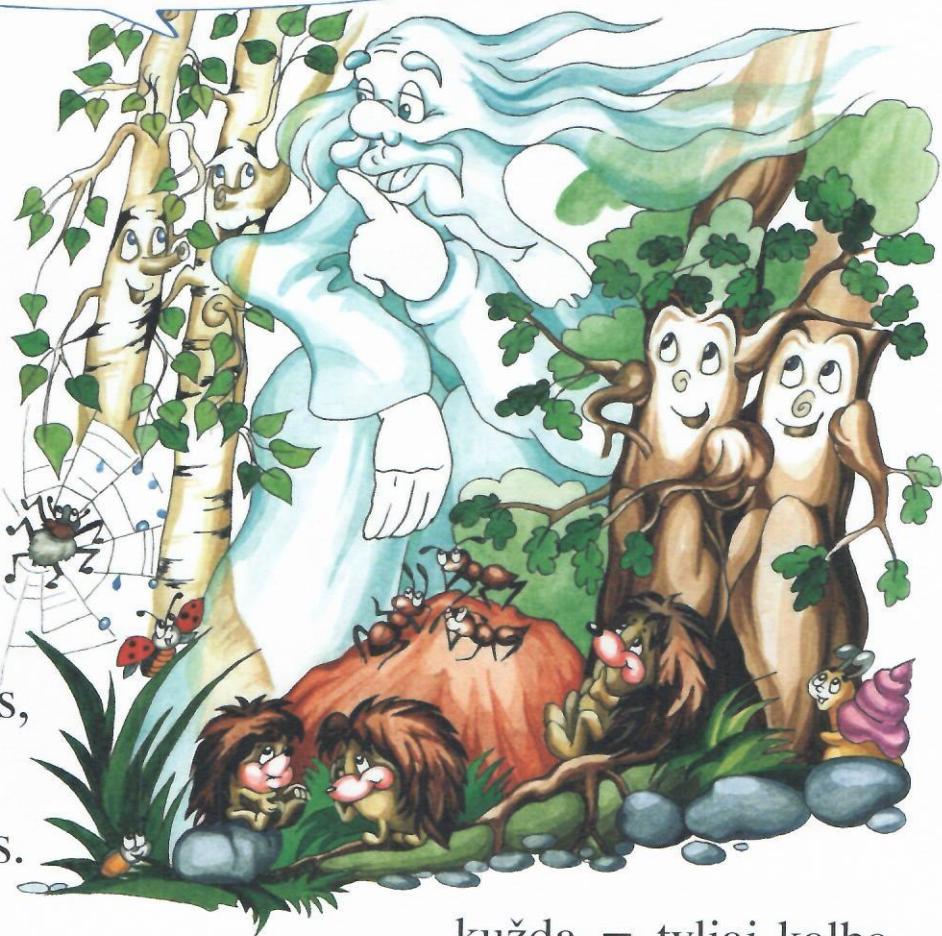
3. Ką ..... ?
4. Kam ..... ?

Vieną kartą gyveno kiškis ir kiškienė...

Anzelmas Matutis

Éjo véjas
Per giraitę
Ir kuždėjo
Pasakaitę –
Ir beržams,
Ir ąžuoliukams,
Ir ežiams,
Ir vabaliukams.

1. Kam véjas sekė pasaką?
2. Kam seka pasakas senelė?

kužda = tyliai kalba
kuždėjo
pakuždėjo

Kam šviečia saulutė?

kepa	kam?	ka?
verda		
mezga	ka?	kam?
siuva		
kala		

Lukas kala lesykl_ paukšteli_. Birutė siuva keln_ lél_ .
Lukas kala paukšteli_ lesykl_ . Birutė siuva lél_ keln_ .

Sesuo kepa blyn_ brol_ .
Sesuo kepa brol_ blyn_ .

Močiutė mezga .....

Mama verda .....

1. Kas .....
2. Ką daro .....
3. Ką .....
4. Kam .....

Ką reiškia pabraukti žodžiai?

Teta Skirmutei pripylė į saujų saldainių ir tarė:

– Prašom.

O mergaitė nepasakė tetai nė vieno žodžio. Ji čiupo saldainius, ikišo į burną ir valgo.

Teta išėjo namo, o mama paaiškino Skirmutei:

– Reikėjo pasakyti tetai „ačiū“ arba „dékui“.

Kitą dieną teta vėl atėjo, bet saldainių nebeatnešė.
Kodėl?

1. Mama nupirko **vaikams** saldainių.
2. Senelė įpylė **katėms** pieno.
3. Simas pabėrė grūdų **kurapkoms**.
4. Vaikams senelė pasekė **pasaką**.
5. **Senelė** padėkojo berniukams ir mergaitėms.
6. **Per matematikos pamoką** mokytoja paaiškino mokiniams uždavinį.
7. **Kurapkoms** reikia grūdelių.

Pavyzdys. *Kam mama nupirko saldainių? – Vaikams.*

Kam vaikai atvežė maisto?
Kas ką graužė?
Kas ką lesė?
Kas džiaugėsi?

Prašom (man) — [(pa)duoti] knyga.
.....

Ačiū.

Dékui.

Dékoju.

Prašom.

Gerai, prašom.

Pokalbiai knygynė

Prašom man parduoti lietuvių kalbos žodyna.

1

Prašom man parodyti žurnalą „Naminukas“.

2

Šiandien neturime.
Prašom ateiti rytoj.

3

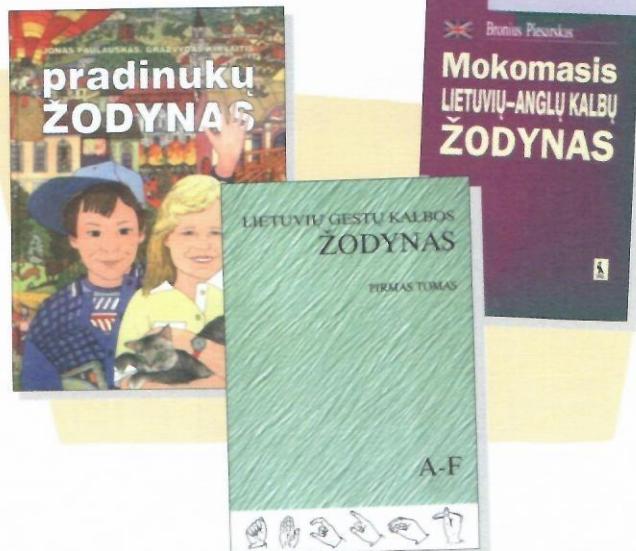

Suvaidinkite bibliotekininkės ir vaikų pokalbius.

Pokalbiai apie žodžius

žodynas
lietuvių kalba
lietuvių kalbos žodynas
gestų kalba
gestų kalbos žodynas
anglų kalba
anglų kalbos žodynas

Perskaityk mokytojos ir vaikų pokalbi.

- Mokytoja, papasakokite apie žodžius.
- Žodžių yra labai daug. Yra geri žodžiai ir blogi žodžiai. Malonūs ir nemalonūs, gražūs ir negražūs. Žodžiai yra trumpi ir ilgi.
- O kiek iš viso yra žodžių?
- O! Begalybė.
- O ką reiškia žodis begalybė?
- Begalybė – tai reiškia labai daug, be galio daug.
- O man tėvelis padovanojo žodyną. Ten surašyta labai daug žodžių.
  - Taip, žodynas – tai yra knyga. Toje knygoje surašyti žodžiai ir paaiškinta, ką jie reiškia.
  - O kiek yra žodynų?
  - Žodynų taip pat yra labai daug. Lietuvių kalbos žodyne surašyti lietuviški žodžiai. Anglų kalbos žodyne surašyti angliški žodžiai. Rusų kalbos žodyne surašyti rusiški žodžiai.

namas – lietuviškas žodis

дом – rusiškas žodis

house – angliskas žodis

– **gestas**

Perskaityk močiutės ir Onutės pokalbi.

- **Onute**, nunešk vištoms ir viščiukams lesalo.
- **Močiute**, o ką reiškia žodis lesalas?
- Lesalas – tai paukščių maistas.
- Aha, dabar jau žinau. Lesalas – tai grūdai, kruopos.
- Taip, taip, vaikeli. O paskui paduok paršiukams ėdalo.
- O ką reiškia žodis édalas?
- Édalas – tai paršiukų ir kiaulių maistas.
- Žinau.
- Paskui atnešk man kokio nors gérimo.
- **Močiute**, aš nesuprantu. Ką reiškia žodis gérimas?
- Gérimas – tai sultys, gira, kava, arbata, ...
- Gerai. Dabar viską supratau. Paršiukams reikia paduoti gérimo, viščiukams – ėdalo, o močiutei atnešti lesalo.
- Vaikeli, vaikeli, tavo galvelė visai susisuko. Eisiu į knygyną ir nupirksti tau lietuvių kalbos žodyną. Žodyne surašyti visi žodžiai ir paaiškinta, ką jie reiškia.

Suvaidinkite pokalbius.

Stebuklingas žodis

Danutė gérė pieną. Išgérė vieną puodelį ir dar nori. Sako mamai:

– Mama, duok pienuko.

Mama negirdėjo. Danutė dar smarkiau suriko:

– Pienuko noriu!

Mama vėl negirdėjo, tik ēmė sekti pasaką:

– Vienoje pilyje buvo didelis sodas. Ten augo obelys, kriausės ir daugybė kitokių vaismedžių. Visi galėjo eiti į sodą ir skinti vaisius. Reikėjo tik pilies vartus atsidaryti. Žmonės stumė vartus, bet negalėjo atidaryti. Kiti lipo per vartus, bet vartai kilo aukštyn. Dar kiti žmonės ēmė kirvius ir kirto vartus, bet vartai buvo labai kieti ir stori. Niekas negalėjo ieiti į sodą ir prisiskinti obuolių ir kriausiu. Tik vienas žmogus ištarė stebuklingą žodį:

– Vartai, prašom atsidaryti.

Ir vartai patys atsidarė.

Mamyte baigė sekti pasaką ir paklausė Danutės:

– O tu ar žinai stebuklingą žodį?

Danutė viską suprato ir mandagiai paprašė:

– Mamyte, prašom dar ipilti pienuko.

Dabar mama išgirdo ir priplė mergaitei antrą puodelį pienuko.

Pagal „Etikos vadovėli I-II klasei“

Smagu švęsti šventes

kaimo kapela

aikštė

trispalvė vėliava

Žmonės vaikščioja aikštėje.

Vasario šešioliktoji – valstybės atkūrimo diena

Šiandien linksma saulėta diena. Prie namų kabo trispalvės vėliavos. Mieste gražu.

Onutė, tévelis ir mamytė išėjo į miestą. Jie vaikščiojo gatvėse ir aikštėse. Visur buvo daug žmonių. Žmonės linksminosi. Jie šoko ir dainavo. Grojo kaimo kapelos.

Onutė paklausė:

– Téveli, kodėl žmonės linksminasi? Kodėl tiek daug vėliavų?

Tévelis paaškino:

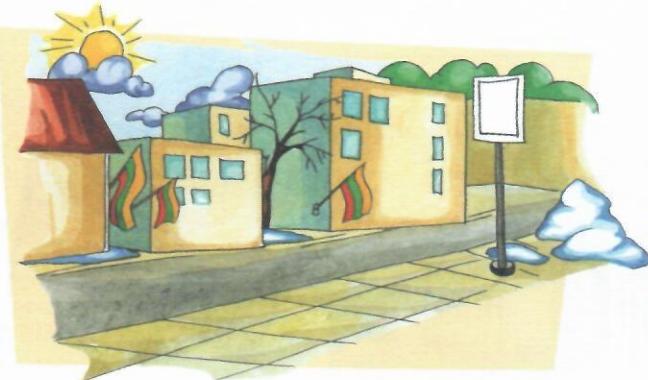
– Šiandien didelė šventė. Ji vadinasi Lietuvos valstybės atkūrimo diena. Eikime ir mes pašokti!

Visiems buvo linksma.

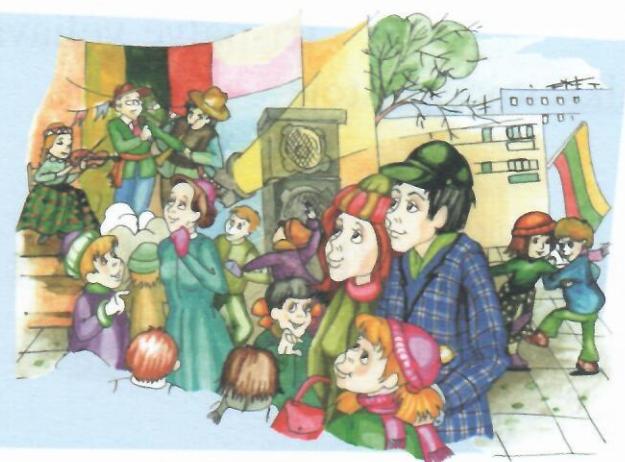
1. Kur vaikščiojo Onutė?
2. Ką ji matė?
3. Ką darė žmonės?
4. Kodėl žmonės linksminosi?
5. Kada yra valstybės atkūrimo diena?

Valstybės atkūrimo šventė

1. Kokia buvo diena?
2. Kas kabojo prie namų?

3. Kur vaikščiojo šeima?
4. Kas grojo?
5. Ką darė žmonės?

Eikime pašokti!

6. Ką norejo daryti tėvelis?
7. Kokia buvo visų nuotaika?

Papasakok, paskui parašyk rašinėli.

Išmok atsakyti į klausimą.

Kokia žmonių nuotaika?

Žmonių nuotaika gera, puiki.
Žmonių nuotaika bloga.

Žmonėms linksma, smagu.
Žmonėms liūdna.

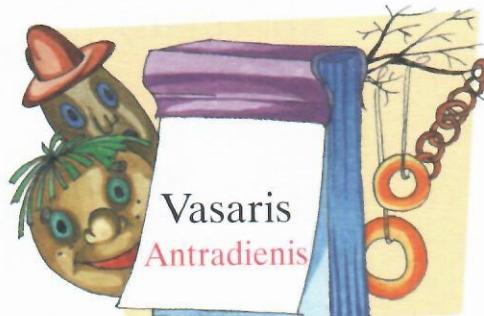
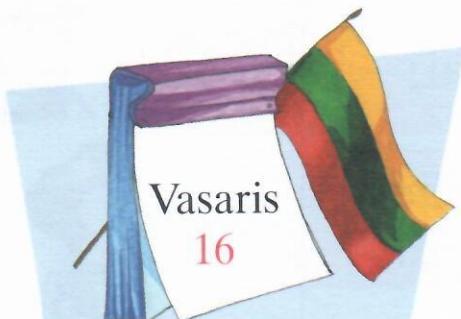

KADA ŠVENČIAME
..... ?

VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA?
UŽGAVĖNES?

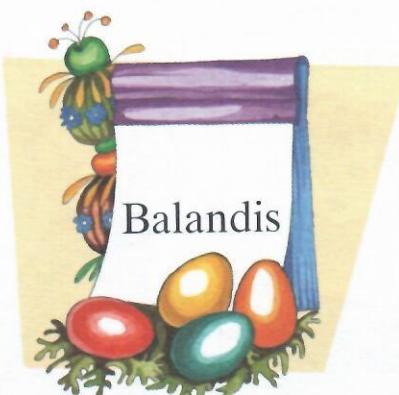
KADA PRASIDEDA PAVASARIO ATOSTOGOS?
..... BAIGIASI ..... ?

Vasario ..... šešiolikta ..... dieną.

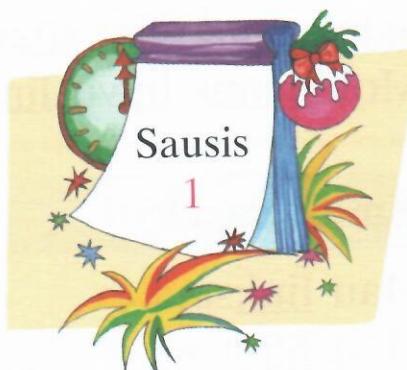
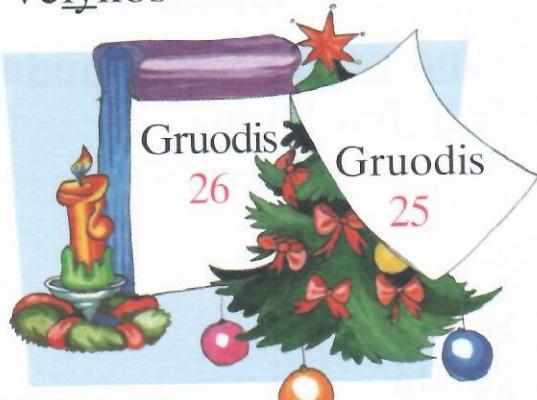
Valstybės atkūrimo diena

Užgavėnės

Velykos

Vélinės

Kalėdos

Naujieji metai

MAN LINKSMA. MAN LIŪDNA

Man
Tomui] (yra) (labai) linksma.
.....] (buvo) (labai) ..... .

Kaip —— linksma!
..... !

Ir man.

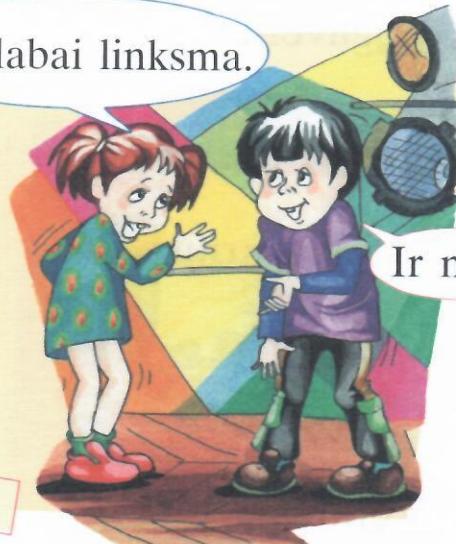
Ir (man)] (buvo) (labai) linksma.
.....] ..... .

O — [man] — (buvo) — [liūdna.
.....] ..... .

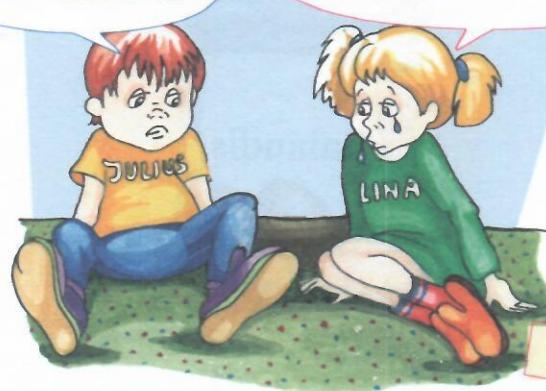

Man labai linksma.

1

Man liūdna.

2

Salėje mokiniai šoko.
Mokiniams buvo linksma.

Lina verkia. Linai liūdna.
Ir Juliui liūdna.

Išmok pasakyti.

Man linksma.
Man liūdna.
Man smagu.

Man šilta.
Man karšta.
Man šalta.

MAN REIKIA. SIMUI REIKIA

reikia   ko?

Man — (labai) (ne)reikia — popieriaus.
.....

(Pa)imk(ite).

Prašau.

1

Man reikia žirklių.

Prašau.

Man reikia klijų.

O man akvarelės.

Paimkite.

2

Triušiams reikia morkų.

Nunešk.

Mamyte, močiutei reikia vaistų.

Nueik į vaistinę ir nupirk.

3

Mokiniai, išlankstykite lėktuvėlius.

Man reikia popieriaus.

Ir man reikia.

4

Mokytoja, vaikams reikia vadovėlių.

Paimk ir išdalyk.

Gerai, tuož.

Pokalbiai ruošiantis šventei

kaukė

kartonas

guāšas

skylė

guma

siūlas

Pasidaryk(ite) .....

Paskolink(ite) .....

Pradurk(ite) .....

Pririšk(ite) .....

skolina

duria

riša

palieka

skolino

dūrē

rišo

paliko

paskolino

pradūrē

pririšo

Onute, pradurk skyles.

Lina, pririšk
gumą arba siūlą.

Paskolink žirkles.

Jau pririšau.

Jau pradūriaus.

Neturiu.
Palikau namie.

Perskaityk ir parodyk paveikslėlyje.

1. Algis prašo paskolinti žirkles.
2. Tomas paliko žirkles namie.
3. Onutė kaukėje pradūrė skyle.
4. Lina pririšo gumą.

Uždenk sakinius ir papasakok pagal paveikslėli.

Perskaityk mokytojos ir Mariaus pokalbius.

- Mariau, kur tavo kaukė? Per Užgavėnes visi vaikščioja su kaukėmis.
  - O aš pamiršau pasidaryti.
  - Tai dabar pasidaryk. Paimk kartono lapa, nupiešk kaukę ir iškirpk.
  - Gerai. Tik man reikia kartono. Namie palikau.
  - Paprašyk draugus. Gal jie turi ir gali paskolinti.
  - Jau prašiau. Niekas neturi. Gal jūs galite paskolinti?
  - Gerai, imk.
  - Dar reikia pieštuko, teptuko ir guašo. Prašom paskolinti.
  - Paimk. Spintoje yra.
  - Ačiū, mokytoja.
-
- Mokytoja, pažiūrėkite, kokia graži mano kaukė. Jau viską nupiešiau.
  - Tai dabar iškirpk.
  - Man dar reikia žirklių. Taip pat palikau namie. Prašom paskolinti.
  - Žirkles paimk iš stalčiaus.
  - Ačiū. Jau iškirpau, pažiūrėkite.
  - O dabar užsidėk ant veido.
  - O, nieko nematau. Pamiršau iškirpti skyles.
  - Tai iškirpk.
  - Jau iškirpau. Pažiūrėkite dabar.
  - Tikrai puiki kaukė. Dar pradurk skylutes ir pririšk gumą.
  - Jau pradūriau skylutes. Man dar reikia gumos.
  - Gumos neturiu. Pririšk siūlą.
  - Gerai.
-

**Suvaidinkite pokalbius.
Sugalvokite daugiau pokalbių.**

KOKIA - [ŠVENTĖ] [GREITAI BUS?]
 ..... [NESENIAI (JAU) BUVO?]

Bus .....

Buvo .....

Užgavėnės

Tomas vežioja Morę.
Simas vežioja vaikus.

Kanapinis ir Lašininis kovoja.

šeimininkė

Vaikai degina Morę.

Morė

raganos kaukė

velnio kaukė

veža

vežė

atvežė

nuvežė

vežioja

vežiojo

dega

degė

sudegė

degina

degino

sudegino

Užgavėnės yra linksma šventė. Per Užgavėnės šeimininkės kepa blynus, verda mėsą.

Žmonės užsideda kaukes. Jie vaidina velnius, raganas, ožius, paukščius. Visi šoka ir dainuoja.

Kovoja Lašininis ir Kanapinis. Lašininis žemas, o Kanapinis aukštas. Lašininis storas, o Kanapinis plonas.

Ant rogučių vaikai vežioja didelę lélé. Ji vadinasi Morė. Morė reiškia žiemą.

Vakare visi sudegina Morę, o vaikai šaukia:

– Žiema, žiema, bék iš kiemo!

Žmonėms smagu. Jie išveja žiemą ir laukia pavasario.

1. Ką daro per Užgavėnės — — šeimininkės?
— — žmonės?
— — vaikai?

2. Koks yra — — Kanapinis?
— — Lašininis?
3. Ką reiškia More?
4. Kokia žmonių nuotaika per Užgavėnės?

plonas berniukas
storas berniukas

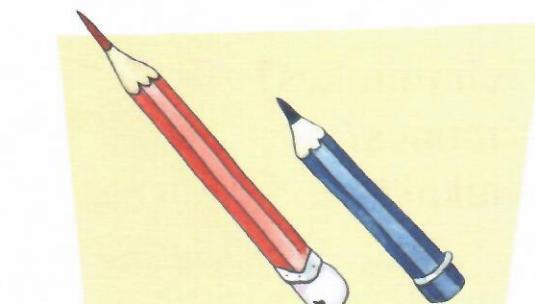
plona mergaitė
stora mergaitė

aukštas namas
žemas namas

aukšta eglė
žema eglė

ilgas pieštukas
trumpas pieštukas

ilga virvė
trumpa virvė

Julytės svečiai

Pas Julytę į svečius atėjo penki vaikai. Julytė norėjo svečius pavaišinti.

Mergaitė prisiminė, kad mama turi obuolių. Ji nubėgo paprašyti mamos. Mama paklausė:

– O kiek yra vaiku?

Julytė atsakė:

– Penki.

Mama padavė Julytei penkis obuolius. Julytė padalijo svečiams po vieną. Julytei obuolio neliko. Ji nuliūdo.

Julytė paklausė:

– Kiek yra vaiku?

Jurgutis atsakė:

– Penki.

Julytė liūdnai sukuždėjo:

– Kodėl man obuolio neliko? Aš atnešiau penkis.

Staiga Stasiukas pradėjo juoktis ir paklausė:

– O save ar skaičiavai?

– Save pamiršau! – sušuko Julytė ir nubėgo pas mamą dar vieno obuolio paprašyti.

Pagal Praną Mašiotą

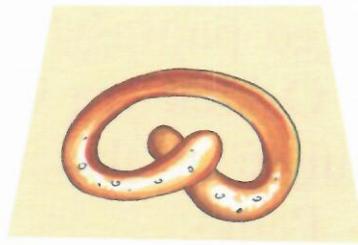
Pirkiniai. Dovanos. Vaišės

verba

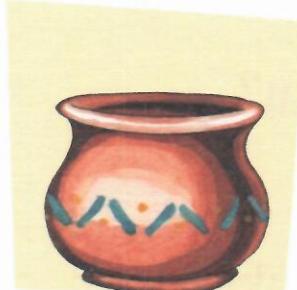
meduolis

riestainis

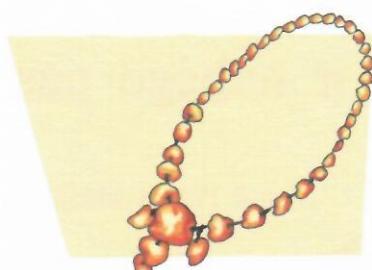
krepšys
pintinė

puodynė

švilpukas
švilpynė

gintaro karoliai

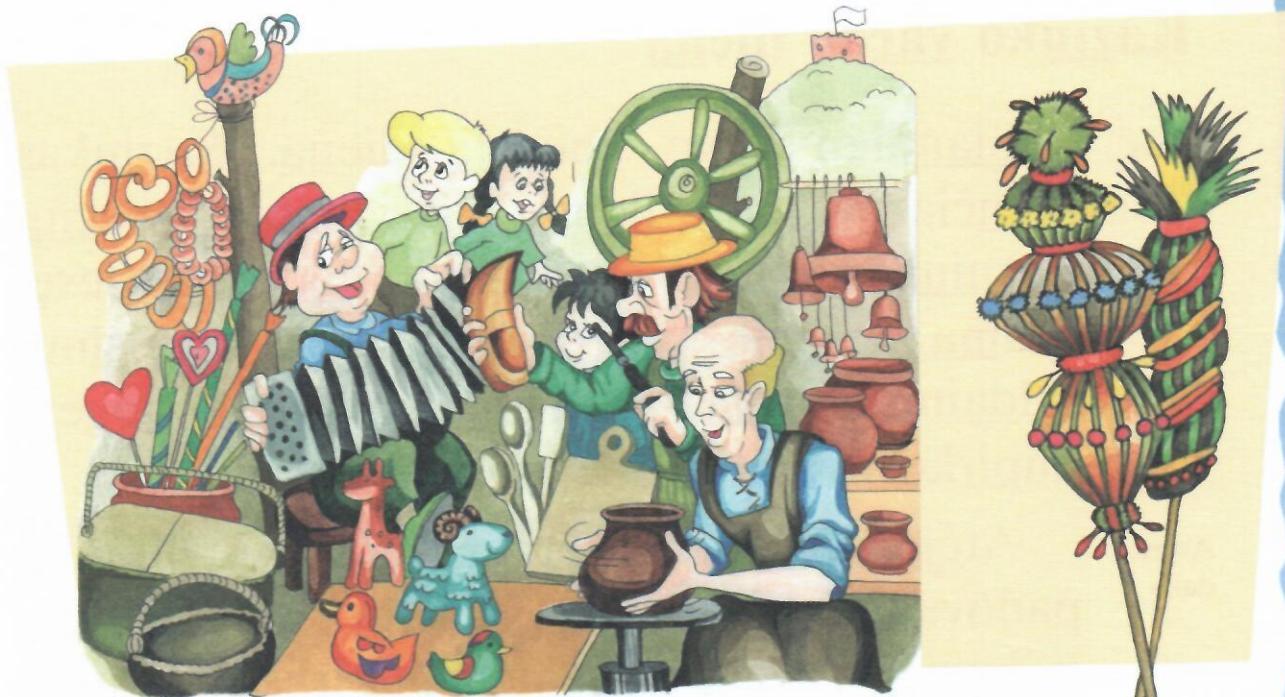

juosta

klumpe

Ko reikia — mamai?
senelei?
tau?

turgus
mugė

meistras

parduoda
pardavė

Kaziuko mugė

Kovo ketvirtą dieną visi skuba į Vilnių. Vilniuje vyksta Kaziuko mugė.

Kaziuko mugė – tai didelis didelis turgus. Vieni žmonės parduoda, kiti perka. Mugėje daug verbų, puodynių, švilpynių, klumpių, krepšių. Šeimininkės atneša ir paroduoda meduolius, riestainius. Močiutės perka vaikams švilpukus ir ilgus saldainius. Vaikai perka ir dovanoja mamoms gintaro karolius. Visi džiaugiasi juostomis ir verbomis. Jos labai gražios, margos. Meistrai parduoda klumpes, puodynes, asočius. Pirkinius visi deda į krepšius ir nešasi namo.

Mugėje visiems linksma. Groja kaimo kapelos. Šoka, linksminasi dideli ir maži.

Papasakok apie Kaziuko mugę pagal paveikslėli.

Kaziuko vardo diena

Pirma
dalis

Šiandien kovo ketvirtą diena. Kaziukas švenčia vardo dieną. Jis laukia svečių. Berniukas užtiesė ant staliuko baltą staltiesę. Mama padėjo tortą, vynuogiu, apelsinu, saldainiu. Pastatė ąsotį giros. Močiutė mugėje nupirko ir atnešė meduolių, riestainiu.

Antra
dalis

Atėjo svečiai. Jie atnešė dovanų. Monika padovanojo verbą, o Rita padovanojo švilpynę. Tėvelis ir mama nupirko Kaziukui kompiuterį. Draugai pasveikino Kaziuką. Linas tarė:

– Sveikinu vardo dienos proga!

Berniukas padėkojo svečiams. Jis pasakė:

– Ačiū! Prašom sėsti prie stalo.

Trečia
dalis

Svečiai atsisėdo. Kaziukas pavaišino svečius tortu, apelsinais, vynuogėmis, ledais, meduoliais ir riestainiais. Tėtis ijungė kompiuterį. Visi žaidė žaidimus. Svečiams buvo gera ir smagu.

1. Kada tavo vardo diena?
2. Pažiūrėk į pratybų sąsiuvinių. Perskaityk dar kartą teksto dalis ir atlik užduotis.

Išmok pasakyti.

Sveikinu vardo dienos proga!

Sveikinu gimimo dienos proga!

Prašom sėsti prie stalo.

KADA BUVO? KADA BUS?

Kada — buvo — Kaziuko mugė?
bus ..... ?

Kovo mėnesi.

....

Šeštadienį.

..... .

Kovo ketvirtą dieną.

....

Pirmą valandą.

....

Mokytoja, kada bus Velykos?

Sekmadienį.

1

Močiute, kada bus Jūsų gimimo diena?

2

Rugpjūčio septintą dieną.

Mokytoja, kada bus pavasario atostogos?

3

Balandžio mėnesi.

4

Mamyte, kada bus vakarienė?

Septintą valandą.

Išmok žodžius. Perskaityk sakinius.

pusryčiai
pietūs
vakarienė

Rytą Tomas valgo pusryčius.
Dieną Tomas valgo pietus.
Vakare Tomas valgo vakarienę.

būrys vaikų

žvelgia
žvelgė

būrys žvakučių

Anzelmas Matutis

Mamos pyragas

Neša mums

Mama

Pyragą,

Ant pyrago

Žvakės dega.

Tėtis sako:

– Žvelki, Matai!

Tos žvakutės –

Tavo metai.

O tū

Metų

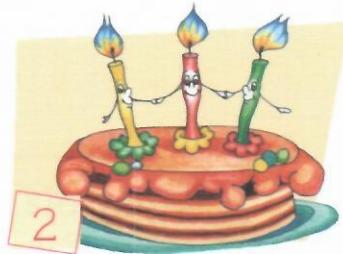
Jau būrys:

Ant pyrago

Žvakės trys!

1

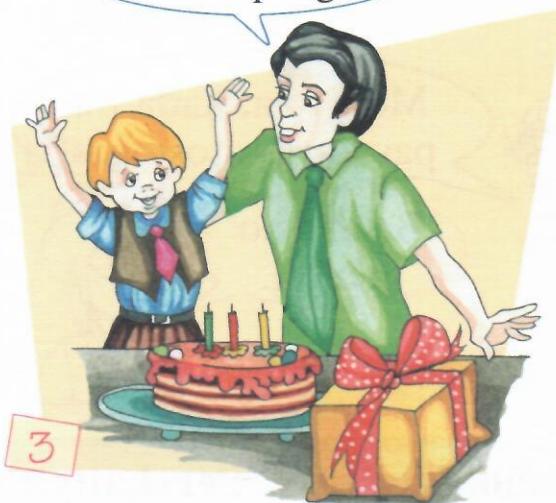

2

Mama .....

Ant pyrago .....

Sveikinu gimimo
dienos proga!

3

Tėtis .....

1. Kiek Matui metų?

2. Baik sakinius po paveikslėliais.

KIEK TAU METŪ?

Kiek [tau
Tomui
....] metū?

Kiek [tavo
....] [mamai
....] metū?

Aštuoneri.

Man [aštuoneri
Tomui [....] metai.

Monika, kiek tau metū?
1 Devyneri.

Lukai, kiek tavo broliui metū?
2 Treji.

Mariau, kiek tavo téveliui metū?
3 Trisdešimt ketveri.

Močiute, kiek Jums metū?
4 Šešiasdešimt dveji.

Išmok pasakyti.

Man Simui [vieneri
dveji
treji
ketveri
penkeri] metai.

Man dešimt metu.

Man aštuoneri metai. Mano sesutei šešeri metai, o mano broliukui septyneri metai. Mano draugui devyneri metai.

Man Simui [šešeri
septyneri
aštuoneri
devyneri] metai.

Pokalbiai apie šventes

Perskaityk Lino ir Mariaus pokalbi.

- Buvau Kaziuko mugėje. Kaip smagu!
- Na, papasakok.
- Daugybė žmonių! Visi perka, parduoda, šoka, groja, linksminasi.
- Tikrai labai smagu. O man buvo liūdna.
- Kodėl liūdna? Kas atsitiko?
- Šeštadienį sirgau ir gulėjau lovoje.
- Neliūdēk. Parvežiau tau dovanu.
- Tikrai? O ką?
- Pažiūrėk, čia švilpynė, o čia riestainiai. Imk.
- O, kaip smagu. Labai ačiū. Tu tikras draugas.

Perskaityk mamos ir Onutės pokalbi.

- Mamyte, kada bus tavo gimimo diena?
- Balandžio penkioliktą dieną.
- O kiek tau bus metų?
- Trisdešimt treji.
- O kada tavo vardo diena?
- Pavartyk kalendorių ir pažiūrėk. Ten yra surašytos visos vardo dienos.
  - Ir mano vardo diena yra?
  - Yra ir tavo, ir tėvelio, ir močiutės, ir senelio.
  - O kas dar yra kalendoriuje?
  - Dar yra visos šventės.
  - Reikia pažiūrėti, kada bus šventos Velykos.
  - Atversk ir pažiūrėk.

Perskaityk Tomo ir Juozo pokalbi.

- Tomai, kviečiu ateiti į svečius.
- Kada man ateiti?
- Per mano vardo dieną.
- O kada bus tavo vardo diena?
- Kovo devyniolikta dieną.
- Tikrai? Nemeluoji?
- Nemeluoju. Gimimo diena buvo vasario penktą, o vardo diena - kovo devyniolikta. Pažiūrėk i kalendorių.
- Tikrai, Juozo vardo diena bus kovo devyniolikta.
- Matai, nemelavau.
- O mano tėvelio vardas Jonas. Reikia pažiūrėti, kada bus Jono vardo diena.
- Pažiūrėk.
- O! Dar negreit.
- O kada bus?
- Birželio dvidešimt ketvirtą.

Suvaidinkite pokalbius.

Pasikalbékite su draugais apie šventes.

Mīslė

Stovi keturios seselės
Po skėčiu, po skėčiu.
Laukia keturios seselės
Daug svečių, daug svečių.

1. Įmink mīslę.
2. Parodyk „keturias seseles“ ir „skėti“.

Lapės ir gervės vaišės

Kartą pakvietė lapė gervę į svečius. Gervė plast plast nuskrido pas lapę.

Lapė išvire į košės, ištepė lėkštę ir vaišina gervę. Gervė snapu bakst bakst į lėkštę ir neparagavo košės. O lapė lyžt lyžt liežuviu ir išlaižė lėkštę.

Padėkojo gervę lapei ir išėjo alkana namo.

Kitą kartą lapė nuėjo į svečius pas gervę. Gervė pastatė aukštą ąsotį ir vaišino lapę. Lapė kišo, kišo nosi ir neparagavo košės. O gervė įkišo snapą ir viską sulesė.

Padėkojo lapę gerbei už vaišes ir išėjo alkana namo. Daugiau į svečius nėjo.

Taip baigėsi lapės ir gervės draugystė.

Gervė bakst bakst snapu.

Lapė lyžt lyžt lėkštę.

Lapė kiša nosi į ąsotį.

Gervė lesa košę.

Kurių žodžių nesupranti? Paklausk mokytojos.

Kur?

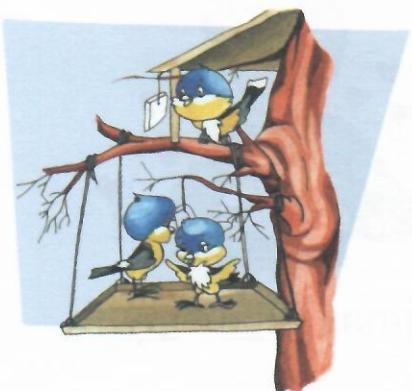

Kas?	-as	-is	-ys	-a	-ė	-is
Kur?	-e	-yje	-yje	-oje	-ėje	-yje
Kur?	-uose	-iuose	-iuose	-ose	-ėse	-yse

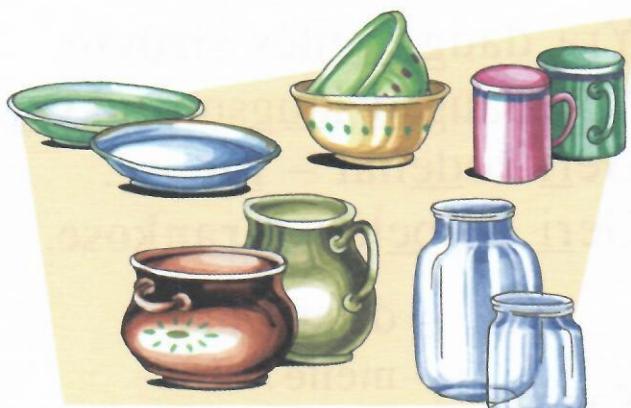
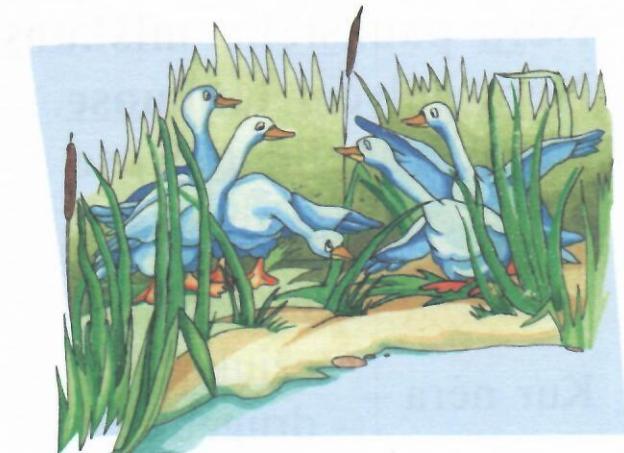

Paukščiai tupi **lizduose**.

Paukščiai tupi **medžiuose**.

Paukščiai tupi **narveliuose**.

Paukščiai tupi **žolėse**.

Kur yra maistas?
Maistas yra ..... .

Skaitau ir mokausi eilėraščius

Guli

Liūtai guli narvuose.
Voverytės – drevėse.
Šunys guli būdose,
O vaikai – lovytėse.

Kur guli –

- liūtai?
- voverytės?
- šunys?
- vaikai?

Daug meilės širdyje.

Simas labai myli.

Lūpose geri žodeliai.

- pelės?
- lapės?
- žiogai?
- žuvytės?

Miega

Pelės miega urvuose.
Lapės miega olose.
Žiogas miega žolėse,
O žuvytės – upėse.

Kur miega –

- pelės?
- lapės?
- žiogai?
- žuvytės?

meilė
džiaugsmas

Yra

Yra daug meilės širdyse.
Yra daug džiaugsmo akyse.
Geris žodeliai – lūpose.
Geris darbeliai – rankose.

Kur yra –

- džiaugsmas?
- meilė?
- geri darbeliai?
- geri žodeliai?

Nėra

Nėra paukštelių miškuose.
Nėra gėlyčių laukuose.
Nėra drugelių pievose.
Nėra ežiukų giriose.

Kur nėra –

- paukštelių?
- ežiukų?
- drugelių?
- gėlyčių?

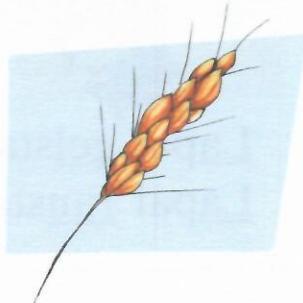

Kas kur yra, gyvena, auga

Pempė suka lizdą.

Pempė peri vaikus.

rugys

Ona grębia šieną.

Gamta motinėlė

Gamta motinėlė turėjo du sūnus ir dvi dukteris. Savo vaikams ji davė tokius vardus: Pavasaris, Vasara, Ruduo ir Žiema.

Ateina Pavasaris. Miškuose žydi mėlynos, baltos, geltonos gėlytės. Parskrenda paukščiai. Jie suka lizdus medžiuose ir krūmuose. Lizduose peri vaikus. Soduose žydi obelys, vyšnios, kriausės.

Ateina Vasara. Laukuose žmonės pjauna rugius, o pievoose grębia šieną. Upėse ir ežeruose maudosi vaikai.

Ateina Ruduo. Soduose noksta obuoliai, kriaušės, slyvos. Gelsta, rausta medžių lapai. Išskrenda paukščiai. Vaikams prasideda mokslo metai.

Ateina Žiema. Sninga. Upėse ir ežeruose po ledū miega žuvys. Berniukai ir mergaitės čiuožia ant ledo. Jie slidinėja laukuose ir miškuose. Kiemuose vaikai lipdo senius besmegenius, stato sniego pilis.

Žiemą žemė ilsisi. Ji laukia pavasario.

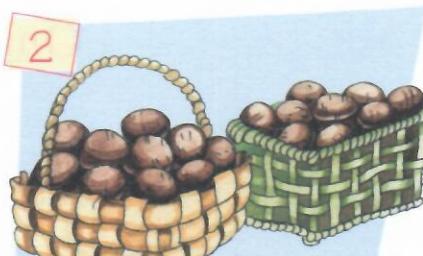
Obuoliai noksta.

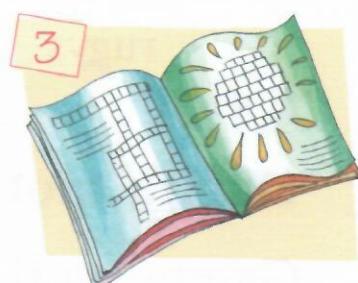
Lapai gelsta.
Lapai rausta.

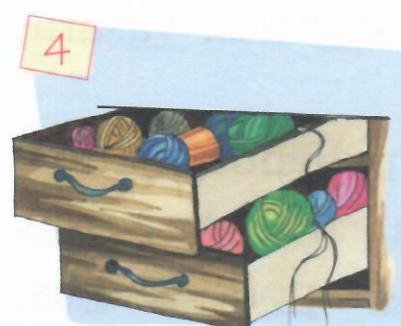
1

2

3

4

5

6

1. _____
2. Kas ..... ?
3. Kur ..... ?

bégioja
bégiojo

šypsosi
šypsojosi
nusišypsojo

sutinka
sutiko

liepia
liepē

Kaip Margiukas pirk batukus

Kambaryje žaidė Margiukas ir Linutė.
Tėtė netyčia užlipo Margiukui ant letenos.

Margis liūdnai sulojo. Tėtė tarė:

– Nebégiok be batų. Nusipirk batukus!

Margiukas pagalvojo:

– Tikrai man reikia batų.

Nubėgo Margiukas i maisto parduotuvę ir sako:

– Prašau parduoti man batukus.

Pardavėja atsakė:

– Maisto parduotuvėse batukų nėra. Yra šokolado, meduolių, riestainių.

Nubėgo šuniukas i žaislų parduotuvę ir sako:

– Man reikia batukų.

Pardavėja nusišypsojo:

– Žaislų parduotuvėse batukų nėra. Yra dviratukų, dėlionių, sviedinių.

Nubėgo Margis i knygyną. Knygyne parduoda knygas, o batų taip pat nėra. Margiukui buvo liūdna.

Tada jis sutiko vaikus ir paklausė:

– Kur parduoda batukus?

Vaikai liepė eiti i avalynės parduotuvę.

Nubėgo Margiukas i avalynės parduotuvę. Ten buvo daug batukų. Visi batai žmonėms, o šuniukams – nėra.

Parėjo Margiukas namo be batų. Linutė paglostė šuneliui galvą ir pavaišino pienuku.

Pagal K. Maruką

Kur Margiukas ieškojo batų?

Paukščių namai

Paukščiai sugalvojo sau namus pastatyti.

Geniui ir tilvikui liepė atnešti lentų ir plytų.
Strazdui ir šarkai liepė surasti namams vietą.

Genys émė kirsti medžius. Tilyikas nuskrido ieškoti plytų. Strazdas surado vietą aikštelyje, o šarka pamiskéje.

Genys medžius kapojo, kapojo, tik nė vieno nenukirto. Tilyikas ieškojo plytų, bet jų niekur nerado.

Strazdas aikštelyje čiauškéjo:

– Štai, štai, štai.

Šarka pamiskéje šaukė:

– Čia, čia, čia!

Bet nei čia, nei ten paukščiai nepradéjo statyti namų.

Pagal Praną Mašiotą

KUR GYVENA? KUR BUVO?

Kur (tu) gyveni?

Kur — [gyvena] — Tomas?
 Kur — [yra] — ..... ?
 ..... ?

Kaune.

..... .

Aš gyvenu Kaune.

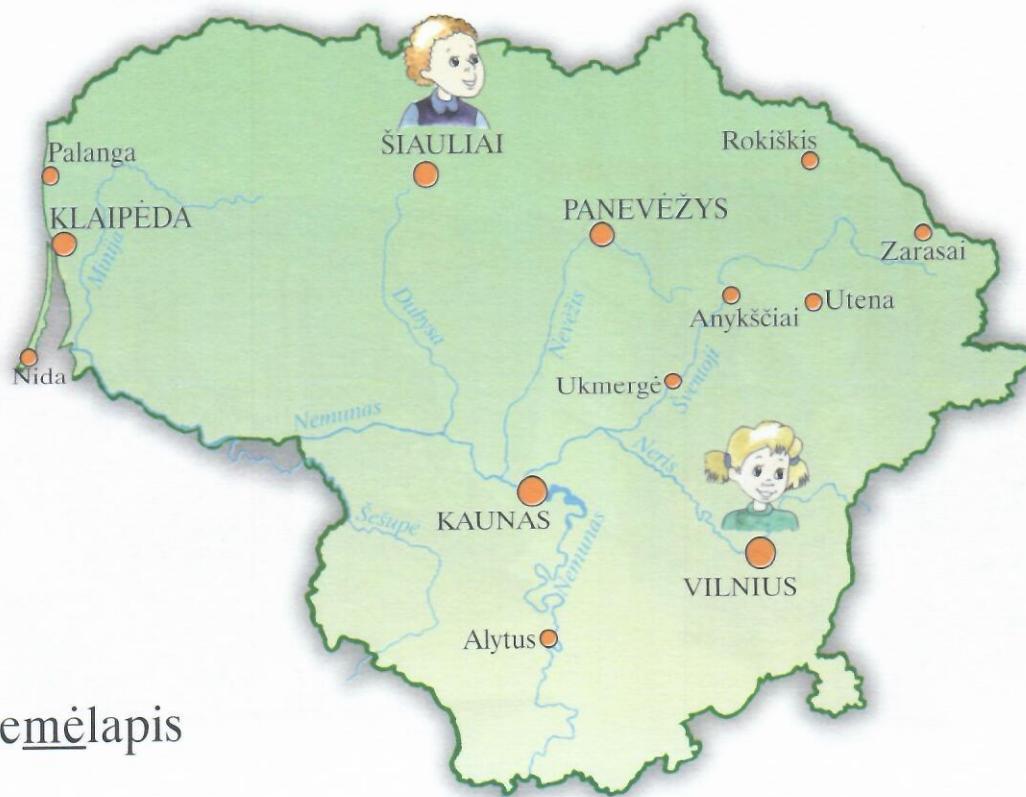
Tomas — [gyvena] — Kaune.
 ..... — ..... — .....

1 Kur tu gyveni, Romai?

Šiauliuose.

2 Kur gyvena Lina?

Vilniuje.

žemēlapis

eina
važiuoja
skuba
.....

i ka?

pareina
parvažiuoja
grįžta
.....

iš ko?

yra
gyvena
buvo
.....

kur?

i ka?

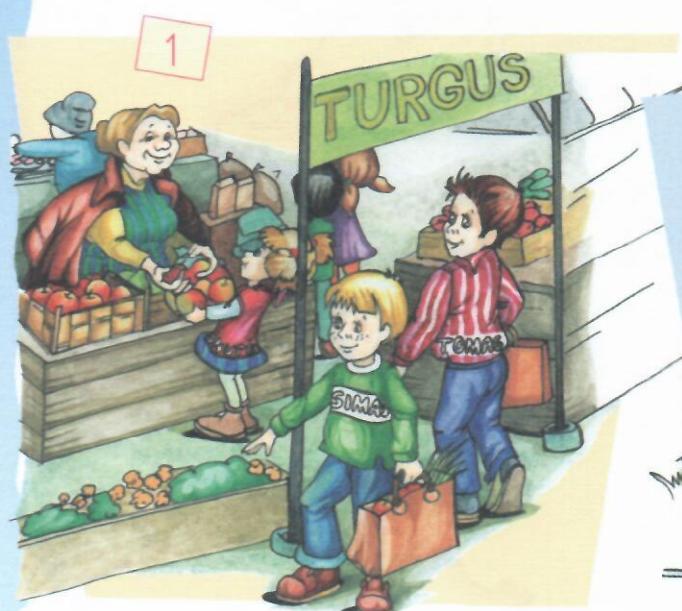
- i Kauną
- i Vilnių
- i turgų
- i mugę
- i aikštę
- i vaistinę
- i garažą

yra kur?

- Kaune
- Vilniuje
- turguje
- mugėje
- aikštėje
- vaistinėje
- garaže

iš ko?

- iš Kauno
- iš Vilniaus
- iš turgaus
- iš mugės
- iš aikštės
- iš vaistinės
- iš garažo

Kas kur gyvena, važiuoja, buvo? Kas iš kur gržta?

Sugalvok klausimus ir atsakyk.

Žaidimai

Pažaiskite su mokytoja ir vieni.

Žaiskite taip: vienas mokinys klausia, o kitas atsako.

Pavyzdys.

- Kur gyvena šarka?
- Lizde.
- Kur yra lizdas?
- Pušyje.
- Kur auga pušis?
- Girioje.
- Kur yra giria?
- Lietuvoje.

Pradėkite pokalbij taip:

- Kur yra tavo šlepetės?
- Déžutėje.
- Kur stovi .... ?

Žiūrėk į paveikslėli. Klausk ir atsakyk.

Jau pavasaris

Vytė Nemunėlis

Čir vir vir

– Čir vir vir pavasarėlis
Šiltas, mielas ir gražus –
Gieda pilkas vyturėlis,
Šaukia didelius, mažus.

Jau pavasaris

Atėjo pavasaris. Oras
šiltas, malonus.

Dangus giedras,
saulėtas. Šviečia saulutė.

Tirpsta sniegas. Nuo
stogų laša vanduo.

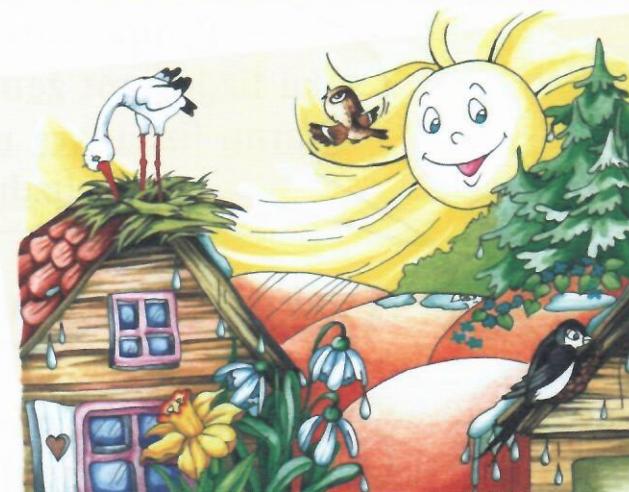
Paukšteliai grįžta į savo namus. Gandras ant stogo
taiso savo lizdą. Palėpėje lipdo lizdeli kregždutė.
Danguje čiulba vieversėlis.

Dygsta žalia žolytė. Pamiškėje mėlynuoja žibuoklės.
Darželyje baltuoja snieguolės, geltonuoja narcizai.

1. Uždenk tekstą ir žiūrėk į paveikslėli.

- apie orą.
- apie dangų.
- apie sniegą.
- apie paukštelius.
- apie žolytę ir gėlytes.

2. Papasakok —

Pasaulio pažinimo pamokoje

Mokytoja sako:

– Mokiniai, papasakokite apie pavasari.

Simas pasakoja:

– Pavasari į namus parskrenda paukščiai. Jie suka lizdus, deda kiaušinius. Paskui tupi lizduose ir peri savo vaikus.

Jonas pasakoja toliau:

– Pempės suka lizdus žolėse. Vieversiai suka lizdus ant žemės. Varnėnai peri inkiluose. Varnų lizdai yra medžiuose. Sniegenos suka lizdus krūmuose.

Paskui pasakoja Onutė:

– Pavasari miškuose mėlynuoja žibutės. Laukuose geltonuoja purienos. Pievose žaliuoja žolė. Darželiuose baltuoja snieguolės.

Po to pasakoja Lukas:

– Pavasari vaikams smagu. Jie nenori žaisti kambariuose. Vaikai bėga į lauką. Jie žaidzia ir bėgioja kiemuose.

Apie ką pasakoja

- Simas?
- Jonas?
- Onutė?
- Lukas?

Rašytojas Pranas Mašiotas

Pranas Mašiotas buvo mokytojas ir rašytojas. Jis rūpinosi vaikais. Pranas Mašiotas parašė vaikams daug knygų.

Nameliai

Senelis atsinešė lentą ir sukalė dėžutę.
Šone išpjovė langeli.

Petrukas paklausė:

– Ką čia padarei, seneli?

Senelis atsakė:

– Namelį.

– Kam?

– Paukšteliui.

Senelis įkėlė namelį į medį ir pririšo. Petrukas kasdien béginėjo pažiūrėti namelio.

Vieną dieną prie namelio Petrukas pamatė varnéną. Paukštėlis tupi prie inkilo ir švilpauja.

Petrukas greitai nubėgo pas senelį. Seneliui linksmai sušuko:

– Inkile jau gyvena varnénas!

Pagal Praną Mašiotą

Nueik į biblioteką ir pavartyk Mašioto knygutes. Perskaityk visą rašytojo kūrinėli „Nameliai“.

Rašinėlis

Vaikai rūpinasi paukšteliais

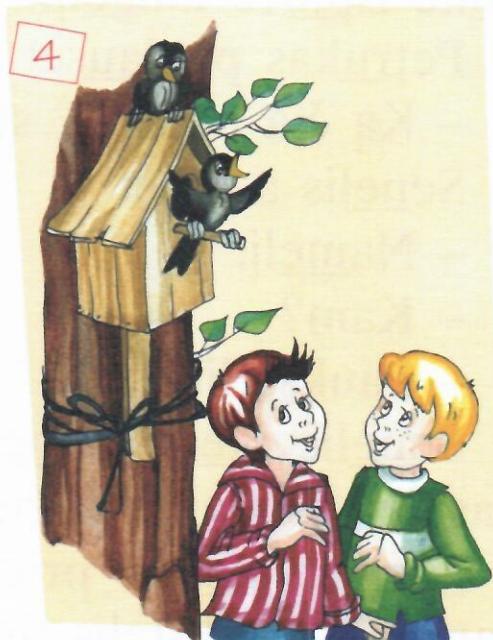
atėjo
parskrido
atsitūpė
ieškojo
pamatė

paėmė
sukalė

nunešė
įkėlė
pririšo

pamatė
atskrido ir atsitūpė
ėmė čiulbėti
buvo smagu

Parašyk rašinėli pagal paveikslėlius.
Pavartok duotus žodžius.

<u>judina</u>	<u>ardo</u>	<u>laužo</u>	<u>atsiprašo</u>	<u>pamiršta</u>
<u>judino</u>	<u>ardē</u>	<u>laužē</u>	<u>atsiprašē</u>	<u>pamiršo</u>
<u>pajudino</u>	<u>išardē</u>	<u>sulaužē</u>		

stogas
pastogė

pagailo = buvo gaila
nenuorama = neramus vaikas

Juliukas nenuorama

Juliukas buvo geras vaikas, tik didelis nenuorama. Jis norėjo viską paimti, pažiūrėti, pajudinti. Paima, išmeta iš rankų, išardo, sulaužo. Paskui mama bara Juliuką. Berniukas atsiprašo mamytės ir vėl pamiršta. Vėl viską ima, laužo.

Pavasarį kregždės lipdė pastogėje lizdą. Juliukas paėmė lazdą ir pajudino lizdelį. Lizdelis nukrito ant žemės.

Atlėkė kregždelės. Atnešė snapeliuose žemės. Žiūri – lizdelio nėra. Kregždelėms buvo liūdna. Jos ėmė lipdyti lizdelį iš naujo.

Pagailo Juliukui kregždelių. Jis pagalvojo:

– Labai blogai padariau.

Dabar Juliukas rūpinasi paukšteliais. Jis nejudina lizdelių.

Pagal Praną Mašiotą

Jau

Jau — lyja.

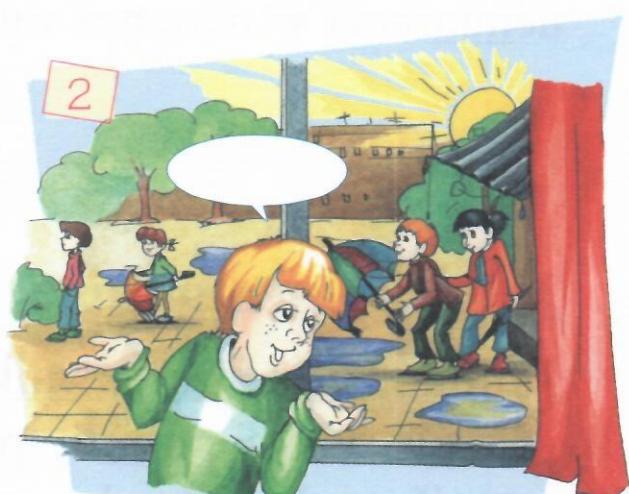
.....

Jau — pradėjo
émė
baigė
nustojo — lyti.
.....

1

2

Jau — atvažiavo — svečiai.
.....

1

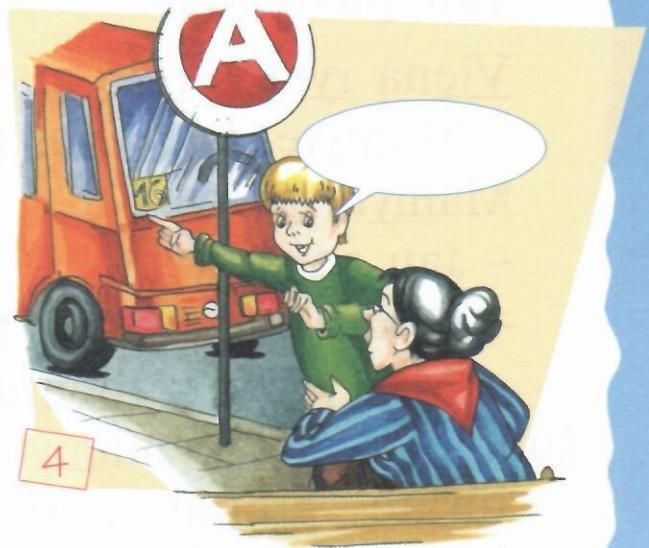

2

3

4

AR (TU) (JAU) — [ ] PARAŠEI ..... ?
 ..... ?

(Aš) (jau) — [ ] parašiau.
 ..... .

Jau pavasaris

Vieną rytą Jūratė atsikėlė ir paklausė mamytę:

– Mamyte, kada bus pavasaris?

Mamytė sako:

– Jau pavasaris.

– O kas tau sakė? – klausia Jūratė.

– Man sakė serbentų krūmelis, kuris auga prie šulinio, – atsakė mamytė.

Jūratė greitai apsirengė ir išbėgo pažiūrėti serbentų krūmilio. O jis visas buvo žalias.

– Krūmeli, kas tau sakė, kad jau pavasaris? – klausia Jūratė.

– Man pasakė pienė, kuri pražydo pievoje.

Ir Jūratė pamatė mažą geltoną gėlytę.

– Gėlyte, gėlyte, kas tau sakė, kad jau pavasaris? – klausia Jūratė.

– Man bitelė pasakė, – atsakė gėlytė.

Netrukus atskrido bitelė. O bitelei apie pavasarij pasakė saulutė:

– Žemė yra mano draugė. Žiemą jai buvo šalta. Aš émiau šildyti. Sužaliavo žolytės, krūmeliai. Pražydo gėlytės. Atejo pavasaris.

Pagal Dalią Urnevičiūtę

ISBN 5-430-03415-0 (2 knyga 1 dalis)
ISBN 5-430-03145-3 (2 knygos)

4 771558 101643